

Llucmajor

OCTUBRE 1982

de pinte en ample

Número 14 - Preu: 50 Ptes.

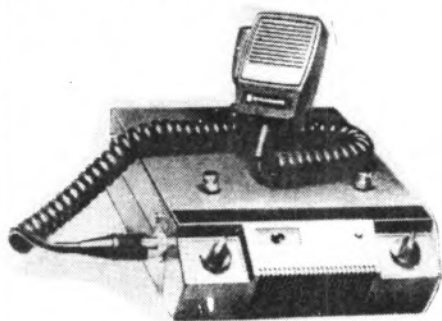

COM CADA ANY, SES FIRES

Com cada any —y ja fa quatre segles—, entre Sant Miquel i Sant Lluç, arriben Ses Fires. I com sempre som hereus d'un ritual —històric i antic, pero també rejuenit i nou— que alhora agermana el poble i l'obri als externs. Per això, darrera cada abraçada amb els amics, darrera cada petita fermança hi glateix el desig d'unes diades d'esperança. Com sempre —per tant— cal felicitar la comissió que ha tengut cura de preparar els actes festius i, en nom de tots els qui —o poc o molt— feim aquesta revista, hem de donar a tothom els Molts d'Anys i Bones Fires!

ELECCIONS: EL MOMENT DECISIU

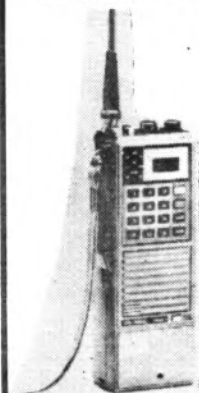
Casa Pablo Salvá

*EQUIPS RADIOTELEFONS COMERCIALS
I PARTICULARS

EMERSON
Televisores "Larga Vida"

*BOTIGA: C/. Bisbe Taixaquet, 24

*TALLER: C/. Weyler, 1
Tel. 66 01 04 - 66 02 55
LLUCMAJOR

*TELEVISORS - VIDEOS - CAMERES
CAIXES REGISTRADORS

*GELERES - CONGELADORS - AIRE ACONDICIONAT

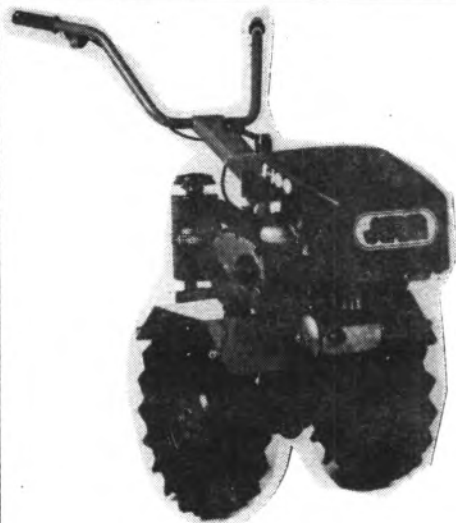
*RENTADORES - RENTAPLATS - CUINES - FORNS

*AMOBLEMENTS INTEGRALS DE CUINES

*INSTAL.LACIONS ELECTRIQUES DE GAS I AIGUA

*INSTAL.LACIONS ENERGIA SOLAR

**BONS PREUS
SERVEI PROPI**

DELEGADO DE VENTAS PARA MALLORCA
GUILLERMO MESTRE MAS

C/. Gaspar Perelló, 32 Tel. 52 50 41

MARIA DE LA SALUD

VENDEDOR AUTORIZADO EN LLUCMAJOR

E *Comercial* **FERRAGUT**

**RECAMBIOS Y ACCESORIOS PARA
CAMION, AGRICOLA Y TURISMOS**

Cra. Campos, Km. 24,7
Teléfono 66 01 46
LLUCMAJOR
MALLORCA

Revista mensual.
Depòsit Legal PM 350-1.981
Any II.

EDITA:
Obra Cultural Balear de
Lluçmajor.

**INFORMACIO I
PUBLICITAT:**
Carrer Esperança, 2 -
(Lluçmajor).

DIRIGEIXEN:
Catalina Font i
Maties Garcies.

COL.LABOREN:
Ignasi Barceló.
Miquel Barceló.
Jordi Bayona.
Francisca Capellà.
Miquel Cardell.
Jaume Clar.
Joan Clar.
Sebastià Coll.
Antoni Garau.
Coloma Julià.
Jaume Manresa.
Guillem Oliver.
Margalida Palou.
Joan Quintana.
Miquel Sbert.
Tomeu Sbert.
Catalina Serra.
Joan Socias Socias.
Arnau Tomàs.
Francesc Verdera.

FOTOGRAFIES:
M. Clar.
Fermín.
C. Julià.
Mut Fotos.

IMPRIMEIX:
Edicions Manacor, S.A.
C/ Retiro, 2 - Manacor.

Foto Portada: Mut Fotos.

**EDICIO TANCADA
EL DIA 29 DE SETEMBRE**

**EL PENSAMENT DE LA
REVISTA S'EXPRESSA
NOMES A TRAVES DE
L'EDITORIAL**

No basta votar

Les Fires d'enguany alternen el sabor festiu amb l'ambient polític i electoral. Les eleccions legislatives són a les portes i el poble tendrà la clau per jutjar l'actuació del govern i cercar el canvi que consideri oportú. Són avantatges de la democràcia. ¿Ho permetria en Tejero i els seus sequaços? Ni molt manco: ells només coneixen la raó de la força bruta. La democràcia —èticament i a la pràctica— és molt millor que la dictadura.

Però el sistema democràtic no és una caixa amb solucions màgiques: s'hi pot obrar bé o malament. Per això darrerament hem vist com la desil·lusió ha fet matx dins molts de sectors de la societat. Hi havia més ànsies de llibertat, de justícia i de seguretat —no estrictament policial— que la que ha duit la classe política actual. Ha defraudat massa l'atur, l'encariment de la vida, l'agressió contra la natura, l'oblit de la cultura, l'OTAN, la desatenció sanitària, els menyspreu de les cultures no castellanes, la reacció antiautonòmica...

Ara bé, hi ha una dita que proclama que cada poble té el govern que se mereix. En conseqüència, en atribuir responsabilitats als polítics, tampoc no hem d'oblidar que és molta la gent que no ha estat a l'altura de les circumstàncies. Abunden els qui ho esperen tot menjat i paït des de dalt i fa feredat el menfotisme i la despreocupació existents. Això és de mentalitats pròpies de les societats autoritàries. En una democràcia autèntica és indispensable que els ciutadans participin. I participar vol dir més que anar a votar. Participar és sentir-se co-responsables i col·laborar a través dels partits i/o dels moviments socials de base: associacions de veïnats, agrupacions de consumidors, moviments pacifistes, institucions culturals, grups ecologistes, feministes, de drets humans, d'ajuda a la marginació, etc... etc.

Però —sense anar més enfora— quants de llucmajorers formen part d'algun d'aquests col·lectius? Com diem, fa feredat.

I no oblideu que el canvi social passa per la participació dels ciutadans i que un govern progressista només pot triunfar dins una societat progressista.

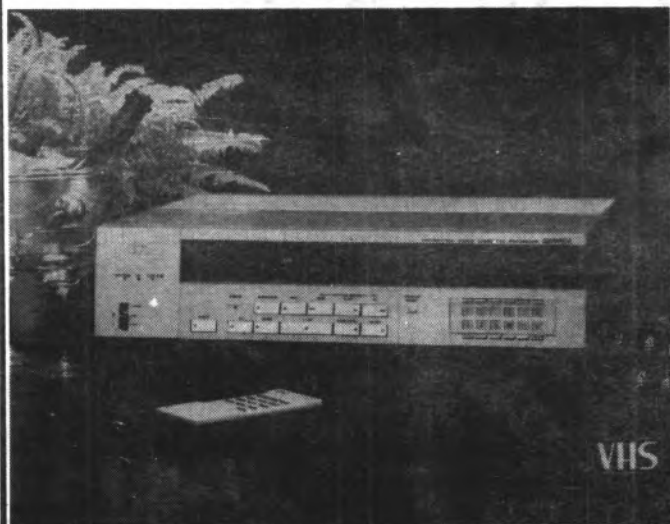

La Palmera

- *PRODUCTES QUIMICS DIVERSOS
- *PRODUCTES ESPECIALS PER A LA NETEJA I RENTAT DE ROBA PER A LAVANDERIES INDUSTRIALS I HOTELS
- *ELABORACIO DE TENSIO-ACTIUS NEUTRES PER A LA FABRICACIO DE DETERGENTS
- *PRODUCTES PEL MANTENIMENT DE L'AIGUA A LES PISCINES

C/. Historiador Terrasa, 37 - Tel. 66 04 69 LLUCMAJOR (MALLORCA)

CA'N BERNAT

Carrer Sant Miquel, 51
Tel. 66 09 92 LLUCMAJOR

BASAR SANT MIQUEL

JUGUETES DE FIRES
OBSEQUIS
LLISTES DE NOCES

C/. Sant Miquel, 12 - LLUCMAJOR

El problema dels taxis**L'Ajuntament ja té l'informe legal**

El misser Bernat Garcias Vidal va presentar l'informe que mesos enrera li encomanà l'Ajuntament sobre el problema dels vehicles de lloguer (taxis) en municipis d'influència recíproca. En resum, el dictamen de l'advocat arriba a aquestes conclusions:

1) Es totalment il·legal el fet que un taxi recollisqui clients dins un municipi distint del que li ha atorgat la llicència, perquè el Reglament del Taxi considera aquests casos com a falta greu.

2) En els municipis d'influència recíproca (per exemple, Palma i Lluçmajor a la zona de S'Arenal) es pot arribar a una coordinació obligatòria o voluntària, perquè no ho impedeix ni la Llei de Règim Local ni la Constitució. La coordinació intermunicipal voluntària pot establir-se a través de les fórmules de la mancomunitat (quan els municipis renuncien a les potestats sobre una determinada qüestió en benefici d'un organisme superior i de nova creació) i el concert o el conveni, quan ambdós municipis arriben

a acords puntuals, però conservant les potestats respectives. En cas de no esser possible l'acord voluntari, es pot recórrer a l'agrupació forçosa, bé a través d'organismes de rang superior als Ajuntaments (Administració Central, Consell General Interinsular), bé a través dels tribunals perquè obliguin a la coordinació, ja que aquesta va en bene-

fici no dels propietaris dels taxis, sinó dels usuaris, els quals poden disposar d'un millor servei.

Per una altra banda, el Sr. Garcias Vidal considera il·legal la disposició de l'Ajuntament de Palma de multar amb 15 mil pts. els taxistes no ciutadans que carreguin clients dins el municipi de Palma, pel fet que pretén cobrar la quan-

titat en el mateix moment de la infracció o retirar el vehicle.

Llegit aquest informe en el darrer plenari del nostre Ajuntament, el Consistori va decidir fer una proposta de conveni a l'Ajuntament de Palma per tal d'arribar a acords concrets dins un procés de negociació urgent. També es va presentar recurs contra les sancions il·legals.

**DROGUERIA - FERRETERIA
MONSERRAT**

LLISTES DE NOCES

C/. De Sa Font, 15 LLUCMAJOR

**MOTOR DIESEL
Y GASOLINA**

TALLER
Berton

*Carretera Campos, s/n
Teléfono 66 08 92*

LLUCMAJOR (MALLORCA)

OPTICA MONSERRAT
(Optic Diplomat)
Taller propi

Plaza España, 4 Tel. 66 05 10

NOVETATS MONSERRAT

Confecció, gènere de punt
perfumeria, llenceria i articles
per a bebé

Plaza España, 4 Tel. 66 05 10

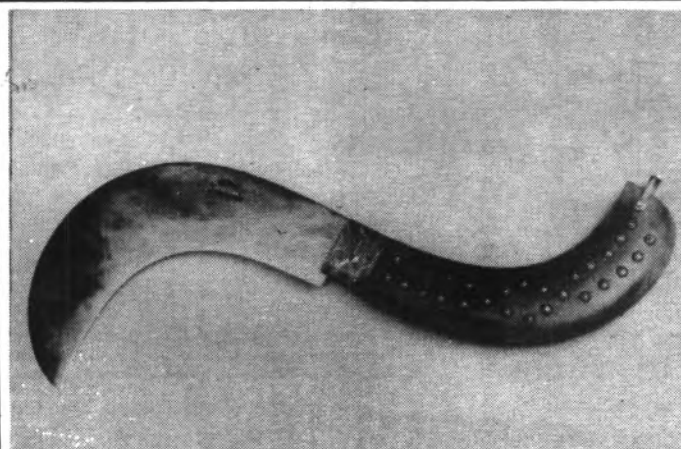

Sebastián Mir Fullana

TERRASSOS - BLOCS I BIGADES MIR

Fabricació de rajoles, terrassos i aceres - Pedra artificial de totes classes -
Polits i Vitrificats

Fàbrica, oficines, venda y exposició: Carr. Algaida (Km. 1)
Telèfon fàbrica: 66 03 42 - Telèfon particular: 66 01 87
LLUCMAJOR (MALLORCA)

GANIVETERIA

Ordinas

FABRICACIO PROPIA

FERRETERIA

Carrer d'Es Vall, 128 - Tel. 66 05 80
LLUCMAJOR

ISLEÑA DE MOTORES, S. A.

Concesionario Oficial

COLABORADOR

REPARACIONS EN GENERAL
PLANXISTERIA I PINTURA

◆ **TALLERS LLUCMAJOR** ◆

Ronda de Ponent, s/n.
Tel. 66 12 67

LLUCMAJOR (Mallorca)

Destilerias Reunidas
S.A.

FABRICA DE LICORES Y ALMACEN DE LICORES,
WHISKY, VINOS Y CHAMPAÑAS

C/. S. Francisco, s/n - Tel. 66 01 78 - LLUCMAJOR (Mallorca)
EDIFICIO DERESA

NOTICIES LOCALS

LA PRIMERA FIRA

En el Saló d'Actes de l'Ajuntament el dia 28 de setembre a les 9 i mitja del vespre s'encetaven les Fires amb el Pregó a càrrec del Dr. Bartomeu Font i Obrador, el nostre cronista oficial, amb el títol "La nostra Casa de la Vila" i després d'haver inaugurat la mostra documental del fons de l'Arxiu de l'Ajuntament, en motiu del centenari de la Casa de la Vila.

El s'endemà, dia de Sant Miquel i de la primera fira va ser uns dels dies més concorreguts i sonats de tot l'any, el que podríem anomenar una contínua festa de carrer. A les 10 del matí l'Ajuntament i el Grup d'Esplai havien organitzat una gran "Jinkama" i és per això que una escampadissa d'al·lots recorria tot el poble.

A les 12 actuà a plaça el grup de teatre "Capsigrany" de Manacor, fent participar d'una manera activa als infants.

I per acabar la bauxa a les 10 del vespre actuaren, també a plaça els grups de ball de bot "Pla de Na Tessa" de Marratxí i "Música Nostra".

La seva vinguda va ser ben positiva perquè engrescaren la gent a ballar, jotes i boleros, assajats recentment o perfectament calculats, com els bots d'en Tomeu Bergas, que després de 20 anys va ballar molt dignament a plaça, així com molts dels seus deixebles.

Possiblement l'element més important del folklore és l'aire lliure, el carrer, la plaça, és on la gent passa el temps, riu i viu més obertament amb els altres.

Coloma.

CAMPANYA A BENEFICI DE LES OBRES DEL TEMPLE PARROQUIAL

A principi d'estiu es donava compte del projecte d'una campanya per a la recaudació de fons a fi de cobrir el cost de les recents

obres del temple parroquial.

En principi es va pensar realitzar una subhasta d'objectes variats. No obstant això, s'ha pensat que seria millor fer una gran exposició-venda amb motiu de les Fires. Amb satisfacció la Parròquia vol expressar que la crida efectuada ha estat corresposta amb gran entusiasme i durant l'estiu diversos grups han treballat en la confecció d'objectes de punt i d'artesanía. També els artistes locals han fet donació d'una obra seva.

Des d'aquestes línies es vol agrair toda aquesta activitat realitzada fins avui i sol·licitar de tothom a través de la confecció d'un treball manual, cercant objectes antics o vells, confeccionant obres de punt, etc.

Confiam que els llucmajors d'avui sabran comprendre i apreciar aquesta campanya dirigida a la conservació del temple que aixecaren els nostres majors.

La Parròquia.

LA CORAL DESAPAREIXERA.

Passades les Fires es podrà donar per definiti-

vament desapareguda la "Coral de Llucmajor", que durant ta d'anys havia promocionat amb èxit el cant coral —guanyaren un primer premi nacional— per la vila i altres llocs de Mallorca. La realitat és que des de fa uns anys la Coral patia una crisi d'identitat i de falta de renovació que l'havia deixat estancada i gairebé moribunda. Els mals presagis s'han confirmat ara, quan ja podem donar per fet la definitiva desaparició d'aquesta agrupació musical. Segons va dir el seu director, D. Miquel Janer, la decisió és irrevocable i ell només tornarà a posar-se al front d'una coral si hi ha un esplet nombros de joves que vulguin reprendre la marxa amb aires totalment renovats. No és necessari dir que des d'aquestes pàgines oferirem el suport que poguem perquè un dia tornem tenir una coral viva i forta.

NOTA DE LA REDACCIO

Referent al treball no acabat que publicàrem al núm. 10 de la Revista que parlava de la

Francmaçoneria, el titular de la portada, el qual no concorda amb el que es diu a l'interior, fou obra de la Redacció i no de l'autor de l'esmentat treball.

CLASSES DE MALLORQUI

A partir de dia 18 (dilluns) fins divendres, queda obert el plaç de matrícula de les classes de mallorquí a la delegació de L'Obra Cultural Balear a Llucmajor. La matrícula, com l'any passat, es realitzarà al local de l'O.C.B. al Carrer de l'Esperança, núm. 2 (pis) amb els graus corresponents de Preparatori, Elemental, Mitjà, Superior i Castellanoparlants. L'hora de matrícula serà els horabaixes de les 18 h. a les 20 h.

O.C.B.

Des de s'Arenal, notícies

Per Tomeu Sbert.

L'EQUIP DE PREFERENT EMBALAT.

L'equip de la Unió Sportiva Arenal està classificat en el segon lloc en la classificació general, en forta pugna amb l'Atlètic "Balears" que està encapçalant la classificació. Satisfacció total entre els aficionats arenals perquè aquesta temporada es veu en possibilitats de quedar classificats en un dels primers llocs a final de la temporada. I ja es sap, lo que vertaderament interessa és l'ascens a IIIa. Divisió Nacional. La importància i creixement de l' ampla zona així ho aconsella no només amb caràcter futbolístic sinó també com a promoció turística i donar als mils i mils de turistes que mos visiten de punta a punta d'any un espectacle de cada dia millor. En aquest cas el del futbol.

JUNTA DIRECTIVA.

La junta directiva del S'Arenal està composta per Rafel Heredia López com a president; vice-president Manuel Pavón Martín, José Oliver Tomás i Onofre Llinás Llull; secretari Antoni Jiménez Sánchez; vice-secretari Joan Tomás Mas; tresorer Miguel Mas Juan; delegats, Josep Chaparro Cozano i Guillem Sastre Capellà; vocals Daniel Olmo Fernández, Nofre Ferrer Vidal, Gabriel Amengual Martorell, Josep Isidro Miñano, Miguel Ambrós Albertí, Josep Ortega Rodríguez, Antoni Ruiz Córdoba. Vocal de premsa Tomeu Sbert Barceló i com a metges col·laboradors Miguel Mir i Teófilo Cabanes.

PLANTILLA DE JUGADORS.

Com a porters es té a Capellà, Tárrega, Polo i Paquito; defenses Rodri,

Bals, Morillas, Carvajal, Alemany, López, Angulo, A. Jiménez, Navarro II.

Centre campistes: Carlos, Juanma, Muntaner, Calderón, Jaen, Reus, Julià, Quevedo, Juanito, J. Jiménez, Lladrés i Roberto.

I en la delantera estan Navarro, Cano, Díaz, Salas, Fortu, Zamora, Requena, Murriana, Diego, Fernández.

S'ha de tenir en compte que el S'Arenal pren part també al torneig d'aficionats. Els jugadors anomenats han de formar dos conjunts.

L'entrenador es en Josep Dols Bibiloni, molt conegut a Lluçmajor per haver estat jugador primer i després entrenador de l'Espanya.

Son filials del S'Arenal el Parròquia Arenal (II Divisió Juvenil); el Lactància (II Regional infantil) i el Lactància (I Regional aleví).

URBANITZACIO BELLAVISTA.

Una comissió de veïnats de Bellavista, una urbanització enclavada a la vora de Cap Enderroc i veinada de Cala Blava, ens vingué a visitar amb

la intenció de queixar-se d'algunes coses que ells creuen no funcionen gaire bé. Demanen revisió d'infraestructura, millorar els serveis de caràcter públic, fer sobretot les aceres i posar més llum als carrers. Noltros no entram ni sortim en el tema. Ara això sí, podem dir-ho i estam ben segurs que les persones de les quals depèn que Bellavista tenguí millors serveis prendran bona nota i es farà lo possible per tirar endavant. Per altra part Bellavista té lo millor, això és una situació, una ubicació amb uns dons privilegiats per la mateixa naturalesa.

PETITES NOTICIES.

Una bona millora, de caràcter cultural, ha estat el construir-se un nou edifici per escoles. Està situat a l'entrada de S'Arenal vinguent de Lluçmajor, en el carrer Dragonera. Es tracta d'un edifici i serveis parells a l'edifici que ja està funcionant des de fa uns quants d'anys, en el carrer de Sant Bartomeu.

Torna animar-se l'assumpte de les eleccions. Es parla de llistes, de possibilitats d'un i altre partit o

candidatura. La major part són encara conjetures però lo que sí és ben clar és que la gent s'està animant per col·laborar i entrar lo més endavant possible per a dur a terme uns projectes i satisfer unes il·lusions.

Vint mil duros és la quantitat que l'Ajuntament ha destinat al "Club Parroquial Tots Junts" com a ajuda per les seves activitats, culturals, recreatives, esportives, etc... El club en qüestió està fent una labor bona i que necessita ajudes i comprensió.

I ara una bona notícia. Les faroles de la Plaça Major i carrers d'aprop s'encendran totes. Millor dit, es poden encendre totes quan es vulgui. Això és lo que digué en Miquel Jaume Capellà, director-propietari de "Elèctrica Arenal", que fou l'empresa que va fer la instal·lació en general amb un pressupost d'uns deu milions de pessetes.

El carrer de Sant Cristòfol està sofrint una important millora en el seu pis. Una capa de conglomerat asfàltic deixa el carrer en condicions perfectes de circulació.

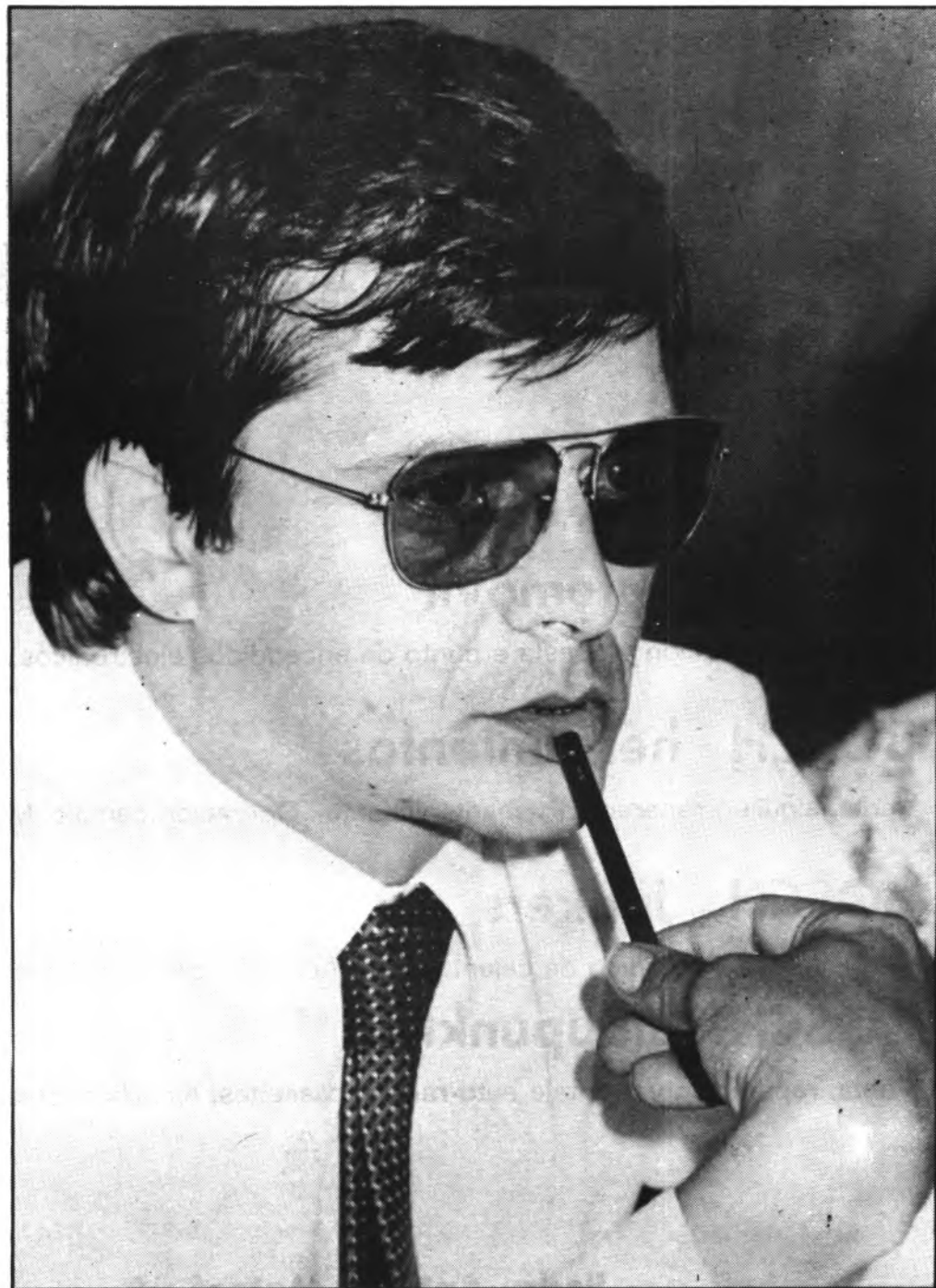
Un sol llucmajorer a les eleccions

N'Antoni Ramis, candidat al Senat

Quan se va començar a moure tot el remenat de les eleccions, aquesta revista esperava amb curiositat les distintes llistes electorals per veure quants de llucmajorers hi serien present i quines forces polítiques representarien. De veritat no esperàvem que n'hi hagués gaire, perquè la participació dels nostres conciutadans en els afers públics és més aviat escassa i predomina amb abundància el desinterès per damunt de qualsevol altra cosa. D'altra banda els partits, a nivell local, van escassos de gent preparada per segons quins càrrecs i responsabilitats. En definitiva, la sospita que arrastràvem no era vana: només un llucmajorer —que d'ençà que és casat viu a Ciutat— se presenta a les Corts: n'Antoni Ramis Rabassa, misser, de 36 anys, i què en nom del Partit Socialista Obrer Espanyol se presenta al Senat per Mallorca. Actualment milita a l'Agrupació de Palma i a les eleccions preautonòmiques de 1.979 va ser elegit Conseller. Es portaveu del PSOE dins el Consell Insular de Mallorca.

Un altre llucmajorer del PSOE havia d'anar a les llistes del Congrés de Diputats: n'Antoni Garcias Coll. Primer, la Unió Socialista de Mallorca el proposava pel segon lloc de la llista, just darrera del secretari general, Francesc Triay. Amb la posterior desautorització de la llista de part de la direcció central de Madrid i l'arribada a la llista com a número u de n'Emilio Alonso, n'Antoni passava al modest sisè lloc. Al final, amb tot el frit i bollit que ha trasbalsat la Federació Socialista Balear, n'Antoni ha optat per presentar la renúncia i abandonar la llista que ara escapçala en Gregori Mir.

De totes formes, fonts

de la Federació Socialista Balear ens han declarat que totes aquestes qüestions han romàs oblidades i que es presenten a les eleccions formant un sol

cos. Per aquest motiu confien que l'Agrupació Socialista de Llucmajor —que era partidària de les tesis de F. Triay— participarà activament en la campanya i no

hi haurà dificultats per atreure l'electorat socialista llucmajorer. De moment, a esperar el 28 d'Octubre.

M. Garcias.

AUTO-ELECTRIC *Barceló*

Reparación en general sistema
eléctrico del automóvil

Servicio Oficial

BOSCH, automóvil

Montaje, reparación y puesta a punto de encendidos electrónicos, con platinos y
por sistema Hall

BOSCH herramientas

Venta, alquiler, reparación y mantenimiento. Operación cambio. Máquinas eléctricas y
Grupos Electrógenos.

BOSCH Junkers

Venta y servicio técnico de calentadores, Acumuladores y calefacción JUNKERS.

BOSCH Blaupunkt

Venta, reparación y montaje auto-radios, cassettes, amplificadores, etc. etc.

Pedro Antonio Mataró, 12

Teléfono 66 01 70

- -

LLUCHMAYOR (Mallorca)

El programa i els candidats del PSM, presentats a la premsa forana

El Partit Socialista de Mallorca va tenir la defereència de convidar les revistes i publicacions de la Part Forana a un dinar i a una roda de premsa celebrada a Sineu el passat dia 25. El motiu de la convidada era presentar el programa electoral de la coalició "Nacionalistes de les Illes" que el PSM ha format juntament amb els seus companys de Menorca. Assistírem a l'acte una quinzena de revistes de diversos pobles, tendències i maneres de fer. De part del partit hi havia els principals dirigents i la totalitat dels candidats al Congrés i els dos que van al Senat per Mallorca.

Els candidats de "Nacionalistes de les Illes" al Congrés de Diputats són els següents: JOAN PERELLO, natural de Campos, treballador d'Ibèria i tinent de batle de l'Ajuntament de Palma, on s'ocupa de l'ensenyança, la normalització lingüística i les biblioteques. MARIA JUAN, de Ciutadella de Menorca, mestra d'escola i consellera de Sanitat al Consell Insular de Menorca. CLIMENT GARAU, de Palma, apotecari analista i impulsor de nombroses empreses culturals com l'Obra Cultural i Ràdio Mediterrània. JOSEP ESTELRICH, natural de Sant Joan, on fa de pagès i és membre del sindicat Unió de Pagesos i regidor de l'Ajuntament santjoaner. BARTOMEU PAYERAS, natural d'Inca i resident a Pollença, és llicenciat en Biologia i professor a l'Institut de Batxillerat d'Inca. GABRIEL FLORIT, sineuer, treballador del comerç a Ciutat, activista cultural i col·laborador a diversos mitjanç de comunicació. PERE MIRALLES, de Montuïri, fa de pagès i és Director de la Banda de Música de Montuïri.

Pel Senat, a Mallorca, el PSM presenta a DAMIA

Joan Perelló

PONS, natural de Campanet, llicenciat en Filologia Catalana i treballador de l'Institut de Seguretat Social. Com a intel·lectual ha investigat sobre la cultura mallorquina contemporània. LLORENÇ RIGO, pagès que viu i treballa a Inca, on és membre de la Cambra Agrària i de la Unió de Pagesos. Es regidor per la Candidatura Progressista Independent.

En definitiva —diguereu els portaveus del PSM— s'ha presentat una candidatura amb gent representativa dels sectors assalariats i de la pagesia, amb provada dedicació a la lluita progressista i anticentralista. "Nacionalistes de les Illes" vol oferir a la nostra societat l'oportunitat de dur una veu mallorquina a les Corts, perquè —diguereu— s'ha demostrat que els partits centralistes són incapaces de representar els interessos de Mallorca i de Menorca al Parlament. Per aquest motiu proclamem que el vertader "vot

útil" és aquell que pot permetre impedir la desatenció que patim: un Estatut d'Autonomia de tercera categoria i sense aprovar, unes tarifes de transport inferiors a les de Canàries, un greu desequilibri entre els milions que se'n du l'Estat i els qui inverteix, etc. Davant aquesta situació el PSM proposa la construcció d'una Mallorca moderna dins un Estat Espanyol democràtic i federal, governat per una majoria de canvi i de progrés que garantixi les llibertats personals i nacionals.

El programa de "Nacionalistes de les Illes" propugna establir millores per a la classe treballadora i complementar el subsidi d'atur amb la utilització dels treballadors sense feina en obres d'interès públic. Se tendirà a la reducció de la jornada laboral i s'avançarà l'edat de jubilació. El model d'economia mixta conjuguarà la iniciativa privada i la intervenció estatal per activar l'economia, garantir els serveis bà-

sics i el benestar de les classes desfavorides. S'impulsarà l'associacionisme de la petita i mitjana empresa contra els monopolis que pretenen dominar el comerç. La política agrària ha de beneficiar els pagesos, no els especuladors. La reforma de l'Estatut que proposen va centrada a ampliar les competències, tal com permet la Constitució però que UCD i PSOE no han recollit; també proposen que la Part Forana es consideri districte electoral propi perquè no sigui el pes demogràfic de Palma el que faci decidir la balança; igualment es defensa que Menorca i Eivissa-Formentera siguin tinguin una representació d'igual nombre de parlamentaris autonòmics que l'Illa gran.

En resum, aquest és part del contingut del programa de la coalició "PSM-Nacionalistes de les Illes" que vàrem tractar a la roda de premsa.

M. Garcias.

Eleccions: el gran circ de la dreta**N'Albertí, fulminat per una inesperada febra regionalista, ho abandona tot**

Ningún no ho discuteix. En Felipe González serà el pròxim llogater de La Moncloa. L'única incògnita a aclarir en aquests moments és si la victòria socialista serà aclaparadora o si necessitarà d'algun partit frontissa per governar. Es tracta d'un fenomen polític mai vist en el recent història europea: un partit de centre dreta en el poder, que maneja tots els ressorts de l'Administració, que gaudeix d'una majoria relativa en el Parlament, amb l'ajut de forces afins, que té en el seu haver l'actiu polític de realitzar una transició sense traumes importants, se veu ara abocat al més estrepitós dels desastres electorals. I tot això gràcies a un autèntic espectacle circense de la més pura línia, realitzat amb poc més d'un any.

En poc mesos hem assistit a una mala fi de numers, de cada vegada més espectaculars. Dimissió dels president del Govern, quatre canvis en la presidència d'UCD. Una lluita a mort entre els "barons" que s'asseien a la mateixa taula. Ministres que dimiteixen i se'n van a l'esquerra (Fernández Ordóñez), altres que se'n van a la dreta (Alvárez), mentre que la governabilitat del país quedava oblidada a un racó. I amb la proximitat de les eleccions hi ha xafarrnxa de combat. Això s'enfonsa i que se salvi qui pugui. Comença la desfilita per no perdre la targeta de diputat. Suaristes de tota la vida posen messins p'en Fraga (Martín Villa), Fraguistes de sempre se'n van amb En Suárez (Senillosa). Liberals fins al moll dels ossos (Schwartz) es passen a Aliança Popular. Aliancistes nats (Areilza) se'n van a UCD. Emoció, l'espectacle tot just ha començat. En Lavilla intenta salvar la situació i es casa amb en Garrigues. El matrimoni ni

tan sols es consuma i la nit de noces es tiren els trastos pel cap. En Suárez va per lliure. En Landelino el festeja però l'ex-president li fa morros. Màgia, il·lusió, fàrindula. El que avui és, demà no és. Un sinistre món de titiriteres polítiques. Però al marge de la comèdia, hi ha una verdadera tragèdia. La irresponsabilitat de la dreta no fa més que promoure el desànim de l'electoral al temps que desprestigia encara més la figura del polític de la democràcia. Ara ja és impossible demostrar —almanco des de la dreta— que els polítics no cerquen el seu propi benefici sinó el de tots. Perquè darrera de tot això no hi ha sinó ambició personal. Aquí ningú es resigna a perdre el cotxe oficial i caminar a peu. S'estén el pànic i cerquen recer a l'ombra de qualsevol arbre per seguir figurant.

Ja no parlem a nivell de les Illes. Aquí tenim "lo president" Albertí, inesperadament afectat per una fulminant febre regionalista que no la pot aguantar ni un moment més i també abandona la barca d'UCD. Viure per veure. Un home catapultat en el poder de de Madrid, que ha dit amèn a tot quant a d'allà venia, s'esqueixa la vestimenta i es disposa a muntar el seu propi "xiriguito" per estar el manco temps possible sense la poltrona del Consolat de la Mar. Defensor a ultrança del centrisme pur, n'Albertí fa manetes amb en Matutes per repartir-se entre els dos el pastís de les eleccions autonòmiques.

I tot això perquè el senyor ministre Rodríguez Miranda, davant el toc d'emergència, ha sabut usar millor la xerxa tentacular d'influències i rellegar "lo president" a un segon pla. I és que el senyor ministre ja es veu "ex" i és

necessari assegurar el futur.

Els comitès locals del centre, desorientats, perduts, miren atònits l'espectacle des de la cadira de pista sense sebre si han de plorar o aplaudir. Ells, que sense dubte no són culpables de tot quant passa (no perquè no hagen volgut participar, sinó perquè no han pogut) no saben donar la cara als seus electors. Però també ells comencen a ballar, per bé que ara no saben quin serà el cavall guanyador. En el 79, quan s'apuntaren a UCD, la cosa era molt més fàcil: jugaven la travessa amb catorze triples. Així qualsevol.

El circ muntat per la dreta, el "més difícil encara", els focs d'artifici, arriben al màxim esplendor. La dreta europea s'aglomera com una pinya mitjançant compromisos que satisfan a tots.

Aquí l'ambició és més

força i no pot ésser. UCD, un partit que fou confegit a martellades, també ha hagut de ser destrossat a martellades. Paradoxalment, un dels més perjudicats en aquest joc de despropòsits serà el PSOE, que s'haurà de fer càrrec en solitari amb tot el pes de la governabilitat i de l'Estat perquè faltará com a oposició socialista, que ha copejat dur quan era necessari, però que ha sabut pactar quan era oportú. Els socialistes no tendran aquest avantatge. Si, en un acte d'antropofàgia política, en Fraga es converteix en líder de l'oposició la tasca de treure endavant el país serà molt més difícil i tots ens veurem perjudicats. El centre, amb sa fira de vanitats i instint d'autodestrucció, haurà de rendir comptes davant la Història.

Jordi Bayona.

**FOTO D'ESTUDI
REPÒRTATGES
FOTOGRAFIA INDUSTRIAL
I PUBLICITARIA**

Carrer d'Es Vall, 21
Tel. 66 00 29

Sports

CA'N SALOM

CORDELERIA

ESPARDENYERIA

ARTICLES DE PESCA

C/. Músic Joan Xamena, 12 - Tel. 66 14 84

LLUCMAJOR

Opinió**Lliures, demòcrates i solidaris**

Si el sentiment de llibertat, que dóna el no sentir-se lligat físicament, és prou important per a la persona humana, com ho serà encara més en sentiment de sentir-se alliberat intel·lectualment. Perquè com més coneixements té una persona, més lliure és perquè no té traves que l'embarassin a l'hora de fer un treball o prendre una decisió. Efectivament, un cos humà ha d'estar en bones condicions físiques per aguantar els esforços que requereix la vida quotidiana, emperò aquest cos ha d'estar regit per un cervell ple de coneixements (com més millor) per poder saber distingir clarament quines són les opcions que se li presenten, encara que algunes vagin un poc disfressades, és a dir, que mos presenten coses que pareixen i no són. Si no podem conèixer i entendre les coses, no tenim la llibertat de decidir.

La democràcia és una forma de govern. Aquesta se mos ha fet present un poc deformada perquè no tothom ho ha entès de la mateixa manera, i, a algú que ho ha entès realment no li ha convengut que els altres ho, sabessim. Democràcia significa literalment "el poder del poble", nosaltres ho hem d'entendre com "el poder de la majoria del poble". Podríem dir que s'exerceix una forma de poder elegint els representants mitjançant el vot. Però el poble, està suficientment informat? És suficientment lliure per decidir? Perquè si no és així no pot ésser demòcrata. Com que només pot exercir el poder expressant la seva opinió a través del vot, i, per ventura, no té la informació suficient per decidir, s'ha de deixar guiar (per algú que té interès de guiar-lo) o s'ha de deixar dur per la seva intuïció.

La persona que és plenament lliure ho és com a membre de la societat. Es

una peça d'importància d'un col·lectiu que comparta amb la participació de tothom. La societat democràtica té tothom present a l'hora de prendre una decisió, i es considera la participació de cada u. Participar, aquest és el fet. Participar dels drets i els

deures és el que mos dóna el poder a nivell individual, i fa, pertant, que la societat sia lliure i democràtica. I no val dir: "Jo no me n'entenc" "Jo no vull saber res de tot això"; els qui pensen així són esclaus voluntaris de la seva pròpia ignorància.

Tenint dret a la informació. Participant. Influint a que es prenguen decisions beneficioses per a la majoria, sols així podrem realitzar una labor solidària, desde la llibertat i la democràcia. Solidaris sí, però lliures i demòcrates.

GUILLEM OLIVER.

Atención señora

**Haga su compra por
Teléfono llamando al
n.º 661946**

Es un servicio de

COMESTIBLES y CONGELADOS

Rafael Prohens

c/. Unión, 50 - c/. Oriente, 20 - LLUCHMAYOR

Distribuidor Pescados Pto. Pollensa

Alimentación - Bebidas

Frutas y Verduras Frescas

Congelados de toda clase

Artículos de limpieza en general

Cómodo - Rápido - Eficaz

Productos de Calidad

SERVIDO A DOMICILIO

sa teulera

- *CERAMICA
- *TERRA CUITA
- *PLANTES
- *FLORS
- *CORONES
- *RAMS
- *OBJECTES DE VIMET
- *OBJECTES DE VIDRE

LLISTA DE NOCES

Carrera de Campos, 80 - Tel. 66 01 76 - LLUCMAJOR
Nou comerç a sa Plaça Espanya núm. 45

ELECTRICA Calafat

CRISTOBAL CALAFAT JUAN

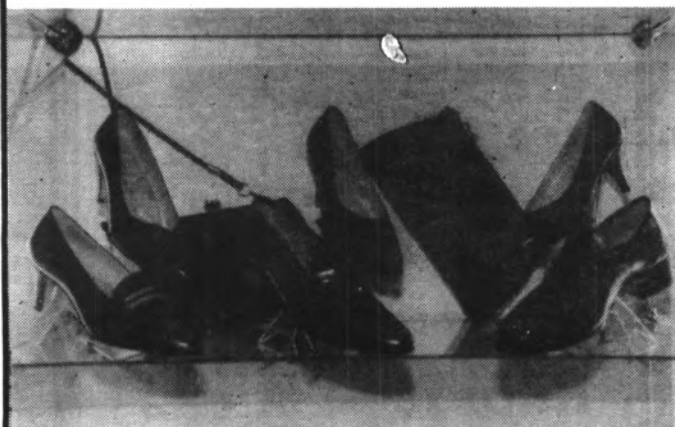
INSTAL·LACIONS ELECTRIQUES
SERVEI TECNIC

SISTEMES D'ALARMA I SEGURETAT
ANTI - ROBO

INSTAL·LACIONS D'ENERGIA SOLAR

C/. Jaume II, 40 - Tel. 66 01 39
Ronda Migjorn, 90 - 2on. Tel. 66 06 08
LLUCMAJOR

Sabates Can Gramet

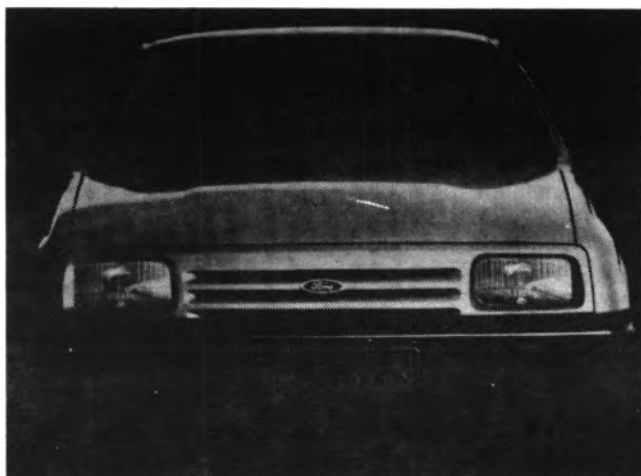
VENDA DE MOSTRES PARELLS SOLTS

C/. Bisbe Taixaquet, 6 - Tel. 66 03 74
LLUCMAJOR

Motor Balear, S. A.

C/. Aragón, 11 - Telfs. 46 36 00 - 04 - 08 - Palma de Mallorca

SOM EL NOU FORD
SI ME VOLEU CONEIXER,
VOS ESPER A LA FIRA

COLABORADOR
EN
LLUCMAJOR

Taller: Miguel Mas
C/. Ciudad s/nº
Telef: 660125

Eleccions anticipades

Ara s'ha acabat s'estiu,
ja tenim figues de moro,
molts volen lluitar amb so
sense tenir cap motiu.

Es Govern té preparat
eleccions anticipades,
es partits ja fan grapades,
tot ho tenen arreglat.

S'ha de pensar amb un
moment
a s'hora d'anar a votar,
cadascú ha de triar
es qui creu manco dolent.

Ses idees de tots ells
són, sens dubte, bones totes:
"jo cantaré i tu botes;
menges ossos, jo cervells".

Qui fins ara comandaven
ja no tenen majoria.
Esquerra o dreta seria
si un dit de seny mos
donaven.

Passarem ses Tres setmanes
amb so cap ple de mitins,
en sa nit en tendrem ganes
les perdrem es dematins.

Paperetes en sa mà
anirem tots a sa festa.
Per aquí serà sa conquesta?
Ja ho sabrem el sen demà.

Noltros que som gent de
poble
mos ho han de dir ben clar.
Una opció volem triar
que sia honrada i noble.

No mos deixen parar es llaç,
lo nostro cal defensar,
perquè es ritme que es durà,
serà solució a llarg plaç.

Sols que siem coherents
amb lo que mos dicta es cor,
anar a votar, fora por!
a n'això no cal fer dents.

Perquè si molts n'hi havia

que se'n fotessen de tot,
seria pegar un bot
sense sebre on cauria.

Jo voldria seny tenir
per fer entendre al personal,
perquè gros no sia es mal
no mos hem de detenir.

Lo mallorquí defensar.
No volgum ser traïdors
als nostres progenitors
que al món mos varen posar.

Si qualcú se sent lligat
a unes idees estranyes
que mostri un poc més de
manyes,
perquè lo nostro és sagrat.

Sa roqueta nostra està
desamparada de tot,
tothom se'n va fot qui fot,
viu qui més pot estafar.

Des de Madrid no hi haurà
ningú que ho vulgui resoldre

Sa farina aquí hem de
moldre
i a altra banda han de pastar?

Si no haguessim tengut
proves
podríem dir: No ho sabem,
però com que ho coneixem,
aquí menjam ses garroves.

Faria lleig es dir-vos
que heu de votar, no ho sé,
perquè lo que no està bé
és tal cosa influir-vos.

Controlar es poder convé,
des de baix, perquè som
molts,
que sinó mos feran pols.
No es vol moure es qui
està bé.

Votau lo que bé creureu
estimats llucmajorers,
política sense doblers
enlloc no la trobareu.
Petit-Menut.

FOTO CLAR
Perfumeria

REPORTATGES,
FOTOS
D'ESTUDI, CARNETS...

C/. Nou, 8 - Tel. 66 06 32 (LLUCMAJOR)

PETITONS

ARTICLES INFANTILS
LLISTES DE NAIXEMENTS

Plaça Espanya, 46

Boutique

Marlu

PRENDES INFANTILS I JUVENILS
NOVETATS

C/. Antoni Maura, 57 - Tel. 66 05 08
LLUCMAJOR

Muebles
JAUME

Convento, 109 - Tel. 66 03 50
LLUCMAJOR (MALLORCA)

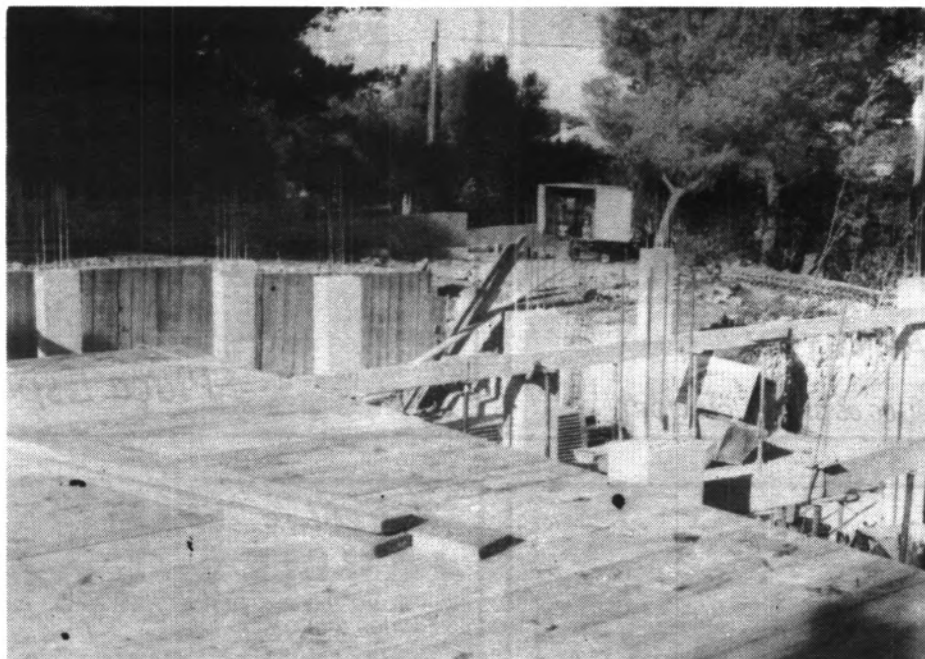

JUGUETES I ROBA D'ALLOT PETIT

*** «SA FIRA» ***

Carrer de Sa Fira, 3 — LLUCMAJOR

EMPRESSES

Fullana

**UNA EMPRESA MODERNA
AL SERVEI DE LA CONSTRUCCIO**

*Convento, 157 - Tel. 66 04 60
LLUCMAJOR*

Josep Manresa i Clar:

“Pintar és expressar els sentiments en forma d'un llenguatge”

“Es ridícul de la manera que s'organitzen les exposicions a Lluçmajor”

Temps de Fires, equival a dir, entre altres coses, temps d'exposicions i, de sobre la llista d'enguany hem elegit un pintor, potser el de més renom per a nosaltres, en Josep Manresa i Clar.

Tot Lluçmajor més o manco ha seguit la seva trajectòria pictòrica que va des del 1.955 (una exposició col·lectiva) al 1.981 (exp. Fires-Lluçmajor). Dates importants dins la seva obra són l'exposició a Nova York el 1.979, obres exposades a Londres, València, Madrid (Casa Reial). Podem trobar el seu nom a “Ibiza”, al diccionari d'Art nacional i internacional “REFOLS” i l'any 80 fou convidat pel president Carter a l'Artexpo-NY N. York Coliseum-March (6-10-1.980).

-Manresa, com i quan va néixer la vostra vocació de pintor?

-Es pot dir que de sempre. Quan anava a escola, a ca ses monges (abans de combregar) ja ne feien estar agenollat perquè esquinçava moltes llibretes, i no només les meves, sinó també les dels meus companys.

Després vaig anar a dibuix amb D. Mateu Taberner, a Palma amb D. Ramon Nadal (amb aquest mestre hi feia molt bon treballar si volies fer feina). Més tard, a Barcelona, vaig treure el títol de dibuixant artístic. Després els viatges: París, Londres, Nova York... s'ha de viatjar molt i mirar molts de paisatges.

La pintura era una afició que duia de sempre, però m'havia de formar. Hem de veure el que fan els altres i hem de ser autocrítics per rectificar.

-Què representa per a vos la pintura?

-Es un llenguatge. Dir allò que sent dins jo mateix. Això és el meu espe-

rit; és el que tothom ha de saber fer a la seva manera. Cadascú ha d'expressar els seus sentiments.

Per a mi, l'impacte més gros va ser a N. York, veure finques de pisos de 400 metres amb formes extraordinàries... a S'Avinguda Madison hi deu haver 250 galeries, perquè N. York subministra tota Amèrica. París i Londres em serviren per estudiar els grisos (sobretot Londres). Poder veure vint pintors a la vorera d'un riu pintant el mateix tema i d'una manera tan diferent... és fantàstic!

-Podríeu dividir la vostra obra en etapes?

-Sí, i desgraciadament que no les té! La meua obra es pot dividir perfectament en tres etapes: la primera, com un intent, una etapa realista. La segona, d'impressionisme clàssic i l'actual, és un neo-impressionisme amb

trets d'abstraccionisme.

-Per què sempre tractau els mateixos temes paisatgístics (Conca, Londres...)?

-Jo m'he habituat a conèixer el tema que me dona més possibilitats. Si tingués una pintura més viva de colors me n'aniria a Canàries, però els meus colors són més sords i va millor un tipus de paisatge diferent.

-Hi ha una pregunta obligada: creis que l'art per l'art o el dirigiu cap al negoci?

-Neg que pint pels duros. Perquè si pintàs per negoci faria coses per a l'espectador de masses i m'inflaria de guanyar doblers. Faria quadres a voler però no disfrutaria de pintar.

-Què pensau dels altres pintors llucmajorers, en general?

-Que van per bon ca-

mí si l'Ajuntament els sap ajudar. De moment els tira en terra en el sentit que no passen per un jurat de selecció que els faci veure quan van bé o malament.

-Es bo que tots els llucmajorers exposin a Lluçmajor, cada any per les Fires?

-En aquest aspecte, els organitzadors de les Exposicions, en lloc de fomentar la cultura, l'esbuquen. Per ventura és a causa d'una manca de Junta d'organització. Qui ha de dir: “Això no serveix?”. S'han de cercar aquestes persones i s'han d'assessorar. Per exposar, hi ha d'haver ART. I no tothom serveix. El nostre Ajuntament no solament esgotarà totes les sales de la vila sinó que podria esgotar les de tota Mallorca. Ho fan per fer un bé però ho tiren per terra. I, a més a més, llavors no tenen cura de les sales que donen. I això només passa aquí: és ridícul. En aquesta marxa que van, hi haurà molts de graneristes en lloc de pintors. I no només ho dic jo. Tots els crítics hi estan d'acord. Amb tot això no atac cap pintor perquè jo també ho som i sé que s'ha de pujar des de baix, però els organitzadors hi han confús: igual que vendre trasts a plaça; hi ha 50 trasts idò 50 exposicions: i això és confondre l'art amb trasts.

No està en el meu ànim fer-ne una queixa sinó fer una crítica constructiva i voldria que l'Ajuntament i el poble ho compreguessin.

Però mentre no hi hagi un jurat que decideixi qui ha d'exposar i qui no, si tots els que exposen fossin metges, els morts es tocarien. I me sap molt de greu dir-ho perquè som llucmajorer i estimo Lluçmajor. Però l'Ajuntament ha mort l'ART.

Catalina Font.

**FABRICA DE SOBRASSADA
SEBASTIA TABERNER MATAS**

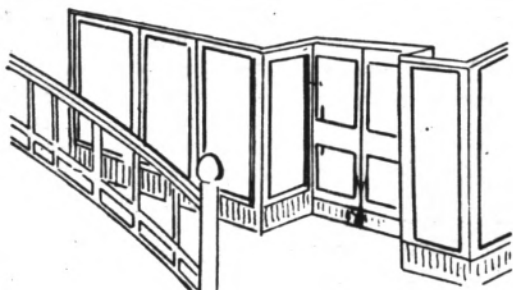
**MARQUES: MI VIDA
ELS MOLINS
SUCESSOR DE TRIAS**

C/. Bisbe Jaume, 5 - Telèfono: 66 04 46

BARCELO

**ESPECIALITAT EN FRUITES I CARNS
FRESQUES**

C/. Monestir, 7 - Tel. 66 06 37
LLUCMAJOR

**FERROS ARTISTICS
I FORJATS**

**ESPECIALITAT EN
TREBALLS D'ALUMINI**

CERRAJERIA

Jaime Maimó

*Villa de Madrid, 4
Avd. Carles V, s/n - Tel. 66 06 82*

**LLUCMAJOR
(MALLORCA)**

EBRO

MF

Jeep

**TALLER MECÀNIC
ANTONIO ROSSELLO**

Navarra, 4 - 6 - Tel. 6609 28 - LLUCMAJOR

**SERVEI DE "PARCHES"
I NEUMATICS**

Les exposicions de les Fires: Art o negoci?

En arribar les fires, es repeteix cada any un costum, quasi d'una forma ritual. Em referesc a les exposicions, i en particular a les més nombroses, les de pintura.

No espereu, però, que plantegi aquí nebuloses disposicions sobre la sensibilitat i el domini de la tècnica dels professionals o dels aficionats que malden per a ésser inclosos (i enclosos?) a l'ofici o al temple (si és que hi veuen diferència) dels artistes. En aquest únic sentit crec que hi ha de tot, sense que hi manquin, ni aprop fer-hi, les més deshinibibles exhibicions de torpesa, pertenciositat i sobre tot carència d'imaginació. No sols per part dels responsables materials de les preteses obres d'art (això, si no ens ho mostrassin seria el seu problema), sinó també per part dels que permeten i fomenten aquestes manifestacions.

Però no volia començar parlant d'això, sinó del tedi immens que em provoquen els mateixos temes i sistemes reiterats fins a la desesperació i la vergonya, any rera any.

Pot ser ha estat aquest mortal avoriment (que com ja sabeu és terra abonada per al pecat) el que m'ha duit a demanar-me si les dites exposicions són, com pareix que es dona per suposat, una activitat fonamentalment cultural, artística o si es tracta d'una qüestió dominantment econòmica, mercantil.

Ja sé que tota activitat humana és cultural o que la cultura conté la totalitat de la vida; però permeteu-me treure a llum aquell sentit més restringit que considera la cultura com allò que fa relació a "les més elevades aspiracions de l'esperit humà". Això ens permet lligar-lo íntimament amb l'art, el qual, segons el lloc i el temps, ha estat definit

de moltes maneres: "recerca i plasmació de la Bellesa", "forma d'expressió de sentiments o idees", "estudi de la realitat i la percepció humana", "cadàver", "instrument o possibilitat de revolta", etc.

L'art se'ns presenta com a oposat al treball industrial, pel que té aquest de deshumanitzador, d'alienador, de tendència a convertir l'home, com la màquina, en una peça al servei d'un sistema, d'una planificació imposada per un poder "superior". Com un tercer en discòrdia podríem introduir l'anomenada "artesanía", que amb un tendria en comú el contacte personal, directe, amb el resultat del procés productiu, i amb l'altre, la finalitat "immediatament pràctica", la repetició de models... Aquestes diferències, que aquí es presenten d'una forma extremada i incompleta, les tres mateixes idees, apareixen com a resultat d'un procés històric, d'unes forces socials, que potser més envant caldrà observar, demanar-nos si és necessària aquesta separació, si convendria repensar-la. De totes maneres, ens convenen com a plantejament de principi.

Tornem ara al començament: ¿Són les exposicions un fenomen econòmic, artesanal, si voleu, a causa d'una certa elecció personal del productor, o pròpiament artístic, cultural? Si no vaig errat, la majoria de les exposicions són organitzades per l'Ajuntament, el qual hi posa guardians, en fa programes i catàlegs, cedeix locals (i això no vol dir que, amb certes salvetats, tot això no sigui aplicable a les organitzades per entitats privades). Així mateix els expositors s'embutxaquen íntegrament l'import dels quadres que pugin vendre (cosa que no succeiria a una Galeria d'Art).

Això pareix significar que les exposicions són un fenomen cultural i artístic, digne de tals patrocinaments i franquícies; si no fos així i es considerassin sols un negoci, la venda d'uns manufacturats artesans, els altres artesans i comerciants tendrien raó en considerar-se discriminats i exigir que l'Ajuntament no sols els retirés els impostos, sino que els pagàs les parades i la publicitat.

Ara bé, aquestes exposicions, que en alguns casos deuen ser un bon negoci, són realment art, cultura?

Si admetem que la cultura és allò que és pròpiament humà, aquesta és per definició artífici, convenció, codi, sistema de valors provinent del "tàcit acord o assentiment", arbitrari excepte per les forces socials que el condicionen: no ve doncs donada per llei natural: hi ha moltes cultures distintes i possibles. De la mateixa manera, l'Art, el concepte d'art varia amb la societat on es desenvolupa; també hi ha molts d'arts possibles, i conceptes vàlids o lògics fa cent anys ara poden estar desfassats, absoluts, ésser malaltissos i reaccionaris.

Crec que la característica fonamental de l'art considerat com a força creadora de vida és obrir espais de llibertat, ésser una punta de llança de la societat, factor i testimoni dels seus canvis. Oscar Wilde deia que la Natura imita l'Art (la frase ja és un tòpic). No anava tan desencaminat, si pensam en l'art com en una funció d'avantguarda social, d'exploració/aportació de noves maneres de percebre la realitat, d'entrar en contacte amb ella, d'analitzar-la, de cercar el propi lloc al món. L'home acaba veient la naturalesa, entenent-la, incorporant les descobertes de l'art a la seva manera de pensar el món. I al mateix temps l'art ret comptes de

les noves maneres de concebre la realitat a què arriba l'home, el grup humà. Dit al revés: l'art sols obeeix a models repetitius quan està al servei d'un determinat sistema de poder (d'opressió), que és com que dir quan l'art actua segons models repetitius pren partit a favor de" (recolza) la continuïtat, la immunitat d'un sistema de valors, d'un sistema social imposat, íntimament corrupte. El mateix sistema, en el nostre cas, que separant feina de creativitat, i controlant aquesta, convertint-la en feina, perfecciona les seves possibilitats de supervivència, separant, escindint cada cop més l'home d'ell mateix, de les seves possibilitats, dels seus més fondos anhels, dels seus somnis més íntims.

Per tot això, i malament el públic local rodi cada any per davant les oliveres i les perdus mortes dient "que és de guapo i que està de ben pintat" i exhibint com a definitiu criteri el que penjarà o deixarà de penjar dins el menjador, crec que les exposicions no corresponen a les realitats vives de l'art del nostre temps ni a les necessitats culturals de Llucmajor, i que si a les típiques exposicions que es venen fent hi ha vida, art, hi és (salvant escassíssimes excepcions) en quantitat i qualitat tan ínfimes que poden menysprear-se.

En conseqüència, deman que la política d'exposicions de les Fires canviï en dos sentits: deixar d'ajudar amb els doblers de tots el negoci d'artesanía per a decorar parets amb retalls d'ideologies i estètiques que ja fan pudor, i obrir les Fires als aires revitalitzadors d'idees noves que injectin un poc d'imaginació, d'alegria, de fortor a l'ensopida consciència llucmajorera.

En Pau dels Cans.

Els "cans de bestiar", una raça arrelada a Mallorca

No és possible determinar amb claredat els segles d'existència d'aquest ca, però sabem que existeix des de molt antigament a les nostres illes, a la ruralia era imprescindible per la seva apreciada casta. A finals del s. XVIII també s'emprava per fer bregues i fou l'ascendent del "ca de bou".

Es un ca gros, tot negre, o negre amb una taca blanca i petita al pit, àgil, agressiu amb els estrany però fidel i dòcil amb l'amo. El seu destí era el de guardar ovelles, muls, vaques o porcs.

Malgrat la sensació de ca reposat, que dorm a la porxada de les cases rurals, aquest pastor mallorquí és ràpid com el vent, agafa les llebres, i les perdis ferides d'ala.

No li cau el pèl ni les baves, no fa beneitures ni lladra sense motiu, és sull i carinyos al mateix temps.

Pels anys 40 havien guanyat fama els pastors alemanys i es començaren a creuar uns i altres, donant uns resultats molt dolents. Els cans ara no eren tan nobles, ni obedients i "feien carn", sortien de nit a matar ovelles pel simple goig de matar.

Fou a l'any 1972 quan Don Alonso Guasp i Pou, afiliat a la "Societat Central del Foment de Races Pures", va recórrer les finques de Mallorca, buscant els pocs cans de bestiar que quedaven per tal de no extingir-se.

El mateix any n'Alonso Guasp fou nomenat president de la "Societat Canina de Mallorca i Eivissa", club de races, entre les quals el ca de bestiar era la predilecta.

Serà a partir d'ara quan l'afició derivarà en unes Delegacions a la part forana. A Lluçmajor en tenim una i el Delegat, Bernat Tomàs, ens ha donat informació del seu funcionament.

-Com va començar aquesta tasca de conservació i promoció del ca de bestiar?

-Era l'any 1973, quan n'Alonso Guasp es va informar que a Lluçmajor hi havia un ca molt bo, en "Norte", propietat d'en Miquel Tomàs, i va venir i ens va animar perquè participàssim a un concurs de Ciutat. En "Norte" va guanyar el primer premi i tot d'una li cercàrem una cussa per fer cria. Quasi tots els cans de bestiar llucmajorers estan emparentats, fins i tot molts d'altres pobles.

-Quan va néixer la Delegació de Lluçmajor?. Qui forma la directiva?. Quines funcions teniu?

-Després de la fundació del "Club ca de bestiar" a Lluçmajor hi va haver molta d'afició i molts de cans. Va ser l'any 1979 quan creàrem la Delegació, i les reunions sempre han estat al "Bar Monserrat".

La directiva està formada per un delegat que som jo mateix i uns vocals: Miquel Tomàs, Joan

Coll, Críspulo Escamilla i Pau Salvà.

Les funcions que tenim són les d'anar a veure camades, organitzar el concurs de Fires, registrar els cans de bestiar, duim els registres a la "Societat Canina" de Ciutat i llavors els envien a Madrid.

-Hi ha molts de llucmajorers interessats en aquesta tasca?

-Sí, hi ha en Miquel Tomàs "Es pastoret", en Joan Coll "Rumbet", en Rafel Servera, en Francesc Rosselló, en Miquel Clar (el batle actual), en Guillem Pons, en Bernat Company "Garbes", en Guillem Amengual, en Bernat Mas "Maritano" i jo mateix.

-Els cans llucmajorers són molt premiats als concursos de Mallorca i de fora Mallorca. Això vol dir que són els millors els nostres cans?

-Són dels millors. El meu ca, en "Prussiano" (fill d'en "Norte") va guanyar el "Ca d'Or" a l'exposició de les nostres Fires de 1978, després d'ha-

ver guanyat 5 vegades el primer premi "ca de plata". També va guanyar el primer premi a València a l'"Exposició nacional canina de races espanyoles" l'any 1980.

També guanyaren el primer premi de Ciutat en anys successius en "Norte" (d'en M. Tomàs), en "Neron" (d'en B. Mas) i en "Sandokan" (d'en G. Pons) i d'altres premis.

-Quins són els pobles que també s'interessen per la conservació del "Ca de bestiar"?

-Els pobles que tenen més solera quant a cans de bestiar i per ordre d'entusiasme són: Lluçmajor, Ciutat, Manacor, Artà, Santa Eugènia, Felanitx i Andratx.

Coloma Julià.

DESCUBRA LA MAGIA DEL SEAT RONDA.

Acérquese a un Concesionario Seat y vea con detalle el nuevo Seat Ronda. Disfrute su diseño, su línea avanzada, su perfecto acabado.

Luego, Pruébalo. Siéntese al volante y sienta su magia, la magia del Seat Ronda. Ponga a prueba su potencia, su reprise, pise

a fondo en su quinta marcha. Y compruebe la perfecta respuesta del motor a la menor presión del acelerador...

Ya no podrá evitarlo: usted habrá caído hechizado por la magia del Ronda.

SEAT RONDA
LA MAGIA DEL DISEÑO.

TALLERES *Rubi*

Carretera Arenal, s/n. - Tel. 660234

LLUCHMAYOR (Mallorca)

TIEMPO BBDO

SEAT

Cuidamos de su coche. Cuidamos de usted.

COMESTIBLES

CLAR

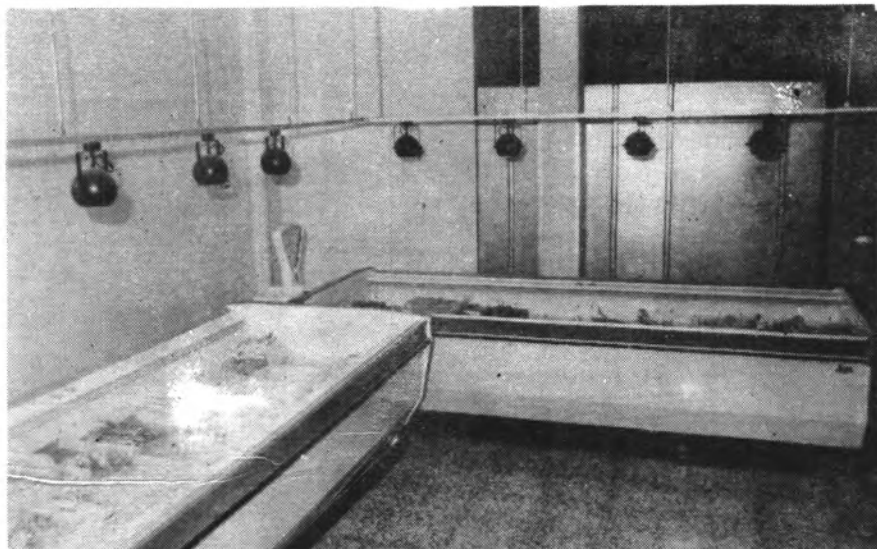
CONGELATS

Distribuïdor Oficial de
Pescados Pto. POLLENSA

Ob Taxaquet, 62 - Tel. 660393

LLUCMAJOR

ATENCIO ALS PROXIMS
OBSEQUIS

Cristaleria Lluçmajor

ENVIDRAT D'OBRES - MIRALLS - VIDRES DE COLOR
DECORATS - VIDRES EN GENERAL

LA CRISTALERIA LLUCMAJOR VOS DESITJA
UNES BONES FIRES

Ronda Migjorn, 105 - Tel. 66 14 93 - LLUCMAJOR

Joan Puigserver, tinent batle de cultura, President de la Comissió de Fires

-Sr. Joan; vostè no fa molt de temps que és regidor, i manco que és president de la Comissió de Cultura i, per tant, màxim responsable de l'organització de Fires. ¿No creu que aquesta manca d'experiència podria influir en l'organització de les festes més importants del Poble?

-L'organització d'unes festes de l'envergadura de les nostres no és feina d'un home tot sol, i jo no m'hi he trobat, ja que els meus esforços s'han vist ajudats amb l'experiència i col·laboració dels membres de la Comissió de Cultura, com són: el Sr. Bartomeu Adrover, Sr. Joan Caldés i Sr. Miquel Tomàs a més del de la secretària de l'esmentada comissió, que fins i tot s'està excedint en les seves obligacions per tal que les Fires siguin lo millor possibles.

-Quins actes culturals hi haurà?

-S'han organitzat una sèrie de conferències que parlaran de temes tan interessants i diferents com són: Floricultura, les aigües subterrànies (especial referència a Lluçmajor), l'energia solar i la influència de la família en el rendiment escolar. Conferències que seran donades per especialistes en cada un dels temes. També hi haurà concerts a l'església parroquial, es con-

vent i ca les monges de la Caritat, a càrrec de les bandes de música de Lluçmajor, Felanitx i l'orquestra Ciutat de Palma.

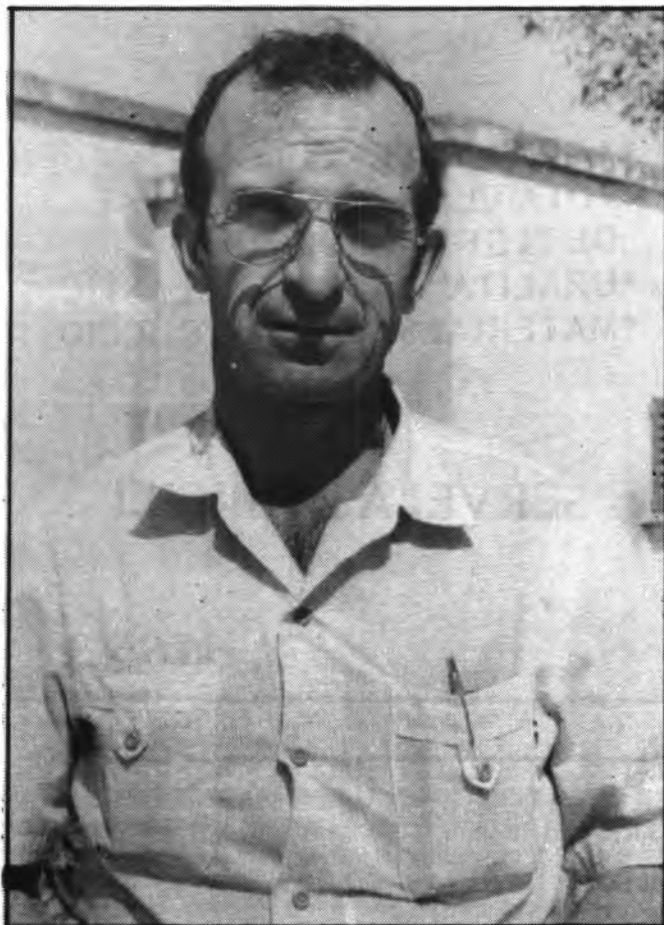
-Segons tenim entès, cada any hi ha més interès, per part dels artistes locals i forans per venir a exposar al nostre poble. ¿Com ha anat enguany la demanda de locals d'exposició?

-Enguany la necessitat ens ha fet obrir nous locals d'exposició, ja que, els dels anys anteriors no eren suficients. Hi haurà 16 exposicions de pintura, una de ceràmica i una subhasta pro obres de l'Església Parroquial. I molt a pesar nostre, hi ha hagut sol·licituds, que, per falta d'espai adequat, no han pogut esser ateses.

-¿Quines altres activitats de tipus culturals es desenrotllaran, durant les Fires?

-Hi haurà, dia 9 a la plaça, un taller infantil organitzat pel Club d'Esplai. Dia 12, tindrà lloc la presentació del IV Tom de la Història de Lluçmajor a càrrec de Mn. Baltasar Coll i Tomàs, i, el dia 13, al Teatre Recreatiu la companyia de comèdia de Xesc Forteza farà una representació gratuïta de l'obra titulada "Gent d'abans des Moviment".

-¿De quines activitats esportives podrem gaudir

els llucmajorers?

-Hi haurà campionats de futbol, futbito, basquet, ciclisme, motorisme, tennis, pesca i atletisme.

-Ara passam a conversar amb els senyors Joan Caldés i Miguel Tomàs.

-Vostros, que l'any passat participàreu en l'organització de la Mostra, digau-nos quines innovacions hi ha.

Sr. Caldés.- L'any passat els premis es donaren per votació popular i aquest any les donarà el jurat constituït per la comissió de cultura.

-I quant als expositors, n'hi ha de nous?

Sr. Tomàs.- Sí, hi ha nous expositors, altres que han engrandit l'estand i altres que en muntaran uns quants.

-Creis que hi ha qualche classe de produc-

tes dels que se promocionen que hagi experimentat un increment en relació a l'any passat?

Sr. Caldés.- Crec que la carestia dels productes energètics ha influït en què aquest any se facin unes quantes instal·lacions d'aprofitament d'energia solar i d'aïllaments tèrmics que seran dignes d'esser admirades.

-Teniu qualche cosa més a dir?

-No, tan sols voldríem agrair, des de les planes d'aquesta revista, als expositors, a la Delegació de E. i C., als mestres, la col·laboració que ens han donat, sense la qual, la mostra seria impossible; al mateix temps, disculpar-nos de les molèsties que els poguem donar.

I. Barceló.

**MATERIALS DE
CONSTRUCCIO
ANTONI VIDAL**

- *AGENT "FIBROTUBO"
- *TOTA CLASSE DE MATERIAL
DE TEST MALLORQUI
- *URALITA, MATERIAL PLASTIC
- *MATERIALS DE CONSTRUCCIO

SERVEI A DOMICILI

Tel. 66 06 88

scorpio

discoteca

arenal • mallorca

RENAULT

Bartolomé Jaume Nadal

Hispanidad, 17 - 19
Teléfono 66 01 40
LLUCMAJOR (BALEARES)
Exposició a S'ARENAL:
C/. Sant Cristòfol, 5 - Tel. 26 00 01

UN SORBO DE ALEGRIA:

**Gaseosa
Revoltosa®**

**J. PUIG
Tel. 66 07 88**

LOS CUATRO SABORES

El grip de l'any 18

Ja ha sortit a llum el pregó de fires de l'any 1.918 titulat: "El grip de l'any 18 a Lluçmajor", Notes sobre l'epidèmia; el seu autor Josep Tomàs i Monserrat, Acadèmic Numerari de la Reial Acadèmia de Medicina hauria pogut parlar més sobre aquest tema que ell considera apassionant. Nosaltres no volem repetir el que ja s'ha dit en el pregó sinó donar a conèixer altres punts interessants.

-Per què precisament aquest tema?

-Perquè és un tema actual, d'aquest segle, i va afectar molta gent.

-Per què el grip de l'any 18 continua viu dins la memòria del poble?

-Trob que hi ha una sèrie de causes: la fonamental és perquè va esser una continuació epidèmica que va dur pànic, i el pànic, que és la por, cala dins els ossos del poble.

-Però quines eren les raons del pànic col·lectiu?

-La gent començà a morir sense saber per què, a qui tocària ni quin temps duraria l'epidèmia; a més morien sobretot persones joves. La situació de Lluçmajor era alarmant perquè va arribar a haver-hi fam. La gent no sortia de ca seva, just sentir tossir tothom es feia enfors.

-Des del moment del contagi fins a la mort, passava molt de temps o era un procés ràpid?

-Es morien molt ràpidament, n'hi havia que duraven alguns dies i altres només unes hores. Molts d'ells morien sense rebre els sagraments, uns per la rapidesa de l'epidèmia i altres potser perquè als capellans no els devia fer molta gràcia anar a visitar persones afectades per una malaltia mortal.

-Vostè ha dit que morien més les persones joves, podria donar-nos les raons científiques?

-L'any 33 se va demostrar que el grip era produït

per un virus, abans se pensava que era una bactèria de Feifer. Es un virus mutant, canvia d'estructura, el d'enguany no és com el de fa cinc anys, per això la gent està manco capacitada per defensar-se. Els nins petits duen immunitat dels seus pares, els vells també en duen perquè ja han patit qualque grip. Els qui no tenien immunitats eren els joves i gent de mitjana edat; les parteres varen esser les més afectades per l'epidèmia.

-Com s'intentava eliminar l'epidèmia?

-Aquest és un altre motiu que contribuï el pànic general. No sabien com ho havien de combatre, però tothom intentava amillarar les condicions higièniques... etc.

-Essent aquesta una malaltia contagiosa moriren molts de metges?

-Tenc notícia que a Mallorca en moriren quatre: Rafel Vidal, Pere Esteve, Pasqual Andreu i Gustau Batle.

-Per on va entrar l'epidèmia?

-Com ja dic en el pregó els primers símptomes a Mallorca començaren a un poble de devora Andratx, anomenat s'Arracó; va seguir una trajectòria de ponent cap a llevant i en el seu camí passà per s'Aranjassa, s'Arenal i va arribar a Lluçmajor.

L'epidèmia va esser un tema de gloses:

"Un meló de mare morta. ja no té es gust natural al.lota tu duus més mal que aquella boira mortal que puja de s'Arenal i s'escola per dins L'Horta".

-Com se va organitzar la gent per fer front a la situació?

-Va esser necessària l'ajuda de molta gent coratjosa, especialment els metges i les monges, sobretot les de La Caritat que tenien aquesta missió específica i feren un hospitalet d'un parell de sales. L'ajuda del batle Pere Antoni Mataró, d'En

El pregó de l'any passat.

Sebastià Mulet Contestí, de guàrdies... com també la del metge Pere F. Salvà que es trobava a Lluçmajor foren inestimables.

Voldria afegir unes quantes coses que crec són interessants i mostren fins a quin punt arribà la situació: "La Junta protectora de Asociación Caja de Ahorros y Monte de Piedad de las Baleares, en sesión celebrada el 21 de octubre de 1918 con motivo de la enfermedad reinante ha adoptado el siguiente acuerdo: devolver gratuitamente todas las mantas de lana empeñadas en el establecimiento". Això mostra fins on va arribar la misèria.

Un altre punt és que el Governador Eclesiàstic va publicar una rogativa per a pregar per la curació de la malaltia. Fins i tot el President de l'Audiència va acordar suspendre indefinidament les sessions del Tribunal del Jurat convocades per aquest trimestre i també les vistes de les causes en què havia d'intervenir el Tribunal del Jurat; això demostra que les circumstàncies devien esser terribles.

-La dedicació del llibre va dirigida "ALS MEUS", pot dir-nos qui són?

-Abans vaig pensar que la dedicatòria podria esser aquesta: "Als meus avantpassats en prova d'agraïment, estimació i recordança", però llavors vaig trobar que quedava massa llarg, tenint en compte que també el volia dedicar a la meua dona, fills, mon pare i ma mare...; i així la vaig reduir

als Meus: avantpassats, familiars actuals i el poble llucmajorer; el meu poble, al qual continuu estimo molt i que si necessita res sempre estic disposat a ajudar-lo.

-Per acabar li volem demanar si va tenir molta d'ajuda per a la realització d'aquest treball.

-Si, és un treball que no es pot fer en poc temps i vaig tenir l'ajuda i col·laboració de molta gent; per això vull tornar donar-los les gràcies: a l'Ajuntament en general, al batle per haver-me convidat a fer el pregó, als qui m'ajudaren de manera especial: sobretot l'ajuda d'En Baltasar Coll que em va traduir el discurs, i la d'En Font Obrador que em va deixar l'Heràld de Lluçmajor, a s'Ultima Hora i a la Biblioteca March per totes les facilitats que m'han donades. En quant a la portada...

-Enguany és molt diferent a les d'altres anys, i s'ha de dir que amb el canvi ha guanyat bellesa i originalitat, va esser seva la idea?

-Si, però jo no en sé fer i ho vaig posar en mans d'amics meus, es experts en la matèria que la m'han confeccionada gratuïtament: moltes gràcies a n'Antoni Palmer que l'ha fet sobre un dibuís d'En Bernadí Celià, de qui també n'estic molt agraït.

Nosaltres li agraïm que ens ha deixat fer aquesta entrevista.

M. Palou
F. Capellà.

PERRUQUERIA FINA

C/. D'es Vall, 49

Plaça Espanya, 11 bis.

Born, 7 Tel. 66 02 75

JOIERIA - RELLOTGERIA
COMPOSTURES

Olegario

TROFEUS I GRAVATS
ART. REGAL

DERBI

**CICLOMOTORS - BICICLETES
TALLER DE REPARACIONS**

Ciclos Pou

Carrer d'es Música Joan Xamena, 16
LLUCMAJOR

CAFETERIA CA'N JOAN

GRAN AMBIENT JUVENIL
AMB MUSICA

Carrer Gracia, 59

LLUCMAJOR

Mestre Josep Ordines

El nostre guitzoll

Es temps de Fires. Ve l'hivern, el fred, el foc i la xulla torrada. Per això és que els llucmajors, cada any en aquests temps, es preparen comprant el seu ganivet o guitzoll, que els acompanyarà durant l'hivern mentre torren.

Perquè és una tradició de molts d'anys aquesta compra del ganivet hem cregut oportú entrevistar "el nostre guitzoller", Josep Ordines, per informar-vos del llarg i difícil procés que han de sofrir les banyes i l'acer abans de transformar-los en aquestes eines que tant apreciam i que, fins i tot, de vegades, dignes d'admiració per lo ben treballades que estan.

-Sr. Josep, Com va ser que va començar aquest ofici?

-Aquest ofici el tenc per tradició familiar ja que el meu padrí ho era i els seus 4 fills, també ho varen ser. El major, el tio Toni, ho va ser a Porreres, mon pare que es deia Guillem i el tio Josep quedaren a Sineu i el tio Tomeu va anar a Muro. Tots dins el mateix poble no podien viure.

-Ha canviat molt l'ofici des del temps del seu padrí fins ara?

-No, les tècniques de fabricació i la demanda són pràcticament les mateixes.

-Segons tenc entès, fa uns quants d'anys hi havia dificultats per fer guitzolls grossos de mànec de banya; quins eren els motius?

-Es que les banyes que empram per fer guitzolls són de xot i els xots mallorquins les tenen molt buides. Aconseguir-ne de la Península és difícil i es venen a preu d'or.

-Quin és el procés de realització d'un guitzoll?

-Primerament s'encalenteix la banya al foc i quan està a la temperatura desitjada es fica fins una premsa per aplanar-lo i després dins uns motlles que li donen la forma del mànec i es talla la mida que es vol.

El metall de la fulla és d'acer inoxidable normal, el forjam i després el trempam amb oli. Esmolam la fulla a la mida i llavors l'hem d'encaixar dins del mànec i segons la forma de la fulla feim el serrat on s'ha d'amagar.

-Aquestes eines tan nostres, però que a causa de l'encariment de la mà d'obra tenen uns preus, de vegades molt elevats, no són males de vendre?

-No; si la feina està ben feta es venen bé, i, a més, els trinxets que més es venen, són els més cars, els d'os clavetejats.

-Quines perspectives hi ha per a la pròxima Fi-

RESTAURANT GRAN VIA

NOCES - BANQUETS - COMUNIONS
I BATEJOS

Informació: 66 03 17

zoller

ra?

-Suposam que com cada any vendrem tota la feina que al llarg de més de mig any hem anat emmagatzemant per a aquesta diada.

-I, a més de ganivets i guitzolls, feis qualche altre classe d'armes?

-Sí; feim moltes classes d'armes. Ara que ve l'hivern, preparam per a les matances; feim les matedores i les ganivetes per tallar la xulla i el llom. Passat el temps de matances, feim els xorracs i les tisores de podar. Abans de l'estiu hem anat fent les tisores de tondre ovelles, i durant un mes ens duen a esmolar tisores per tondre de per tot Mallorca. Després ens preparam pel temps de segar: feim falç i falçons, però d'aquestes eines cada dia n'hi ha menys

demanda ja que l'ús de la maquinària avança molta feina i fa manco mal a l'esquena.

-Quants de guitzollers hi ha actualment a Mallorca?

-N'hi ha devers una dotzena, de trinxeters.

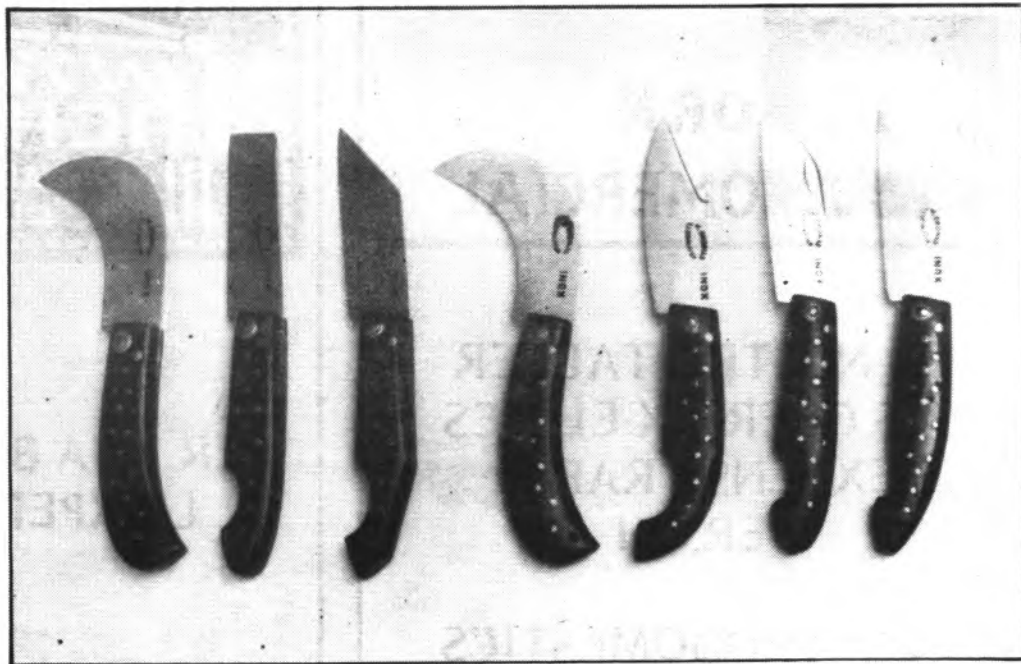
-No creis que hi ha la possibilitat que en un futur no molt llunyà ens quedem sense?

-No; al manco a Llucmajor, ja que un dels meus fills, en Guillem, està aprenent l'ofici.

I. Barceló.

FOTO:

- 1.- Guitzolla.
- 2.- Ganivet d'empaltar.
- 3.- Ganivet de Porquer.
- 4.- Guitzoll.
- 5.- Ganivet atxurat.
- 6.- Ganivet de pescador.
- 7.- Ganivet de pastor.

BORN
COMERCIAL

**EL NOSTRO TALLER
ELS OFEREIX EL MES
EXTENS I RAPID
SERVEI**

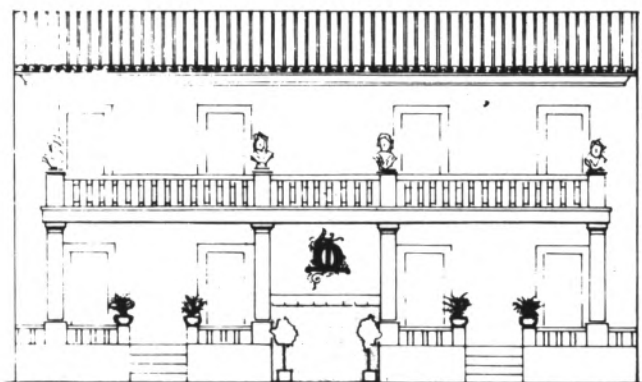
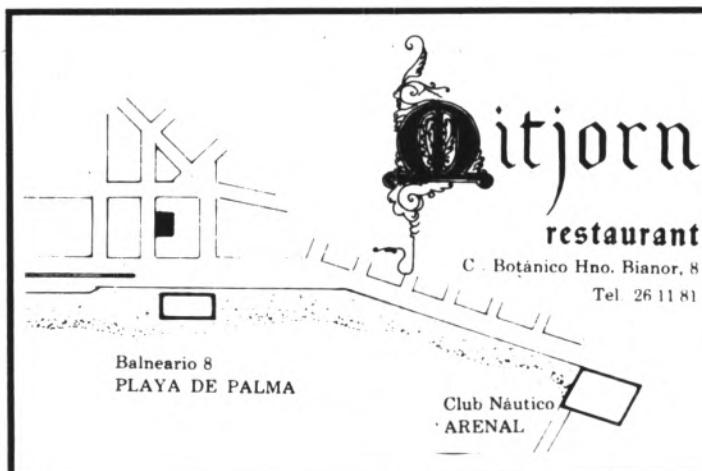
**ELECTRODOMESTICS
TALLER REPARACIONS**

Tel. 66 06 36

**PER UNA BONA FEINA:
L'EXPERIENCIA !**

**FA VINT-I-CINC ANYS
QUE SERVIM ALS
LLUCMAJORERS**

**TROBAREU DE TOT EN ARTICLES DE PAPERERIA
I MATERIAL ESCOLAR A**

**S'IMPREMTA
I PER A LLISTA DE NOCES
GALERIA**

moderna

**AVENTATGES PER A VOSALTRES NOVIES
GRANS ASSORTITS EN VAIXELLES,
CRISTALERIES, CUBERTERIES, BATERIES DE
CUINA, DETALLS DE DECORACIO, ETC, ETC.**

Ja hi som dins es remenat! Mítins, reunions, discursos demanant es vot i prometent que tot s'arreglarà. Tots estan segurs de guanyar (o siga, arribar a n'es gavet uns, i ets altres no fugir-ne) però qualcun pegarà s'esclat i se'n durà un desencant molt gros. Senzillament perquè no hi ha lloc per tots.

Des de que s'anuncià sa convocatòria de ses eleccions n'hem vistes de tots colors: "ara me'n vaig; ara torn i passat demà: "ara faré un partit nou perquè no som es primer... i altres herbes que tots sabeu...

Llegim en es papers: "Ha dimitit es comitè d'UCD local". Al dia següent: "Desmentim sa dimissió..." Ho pensaren una setmana i decidiren renunciar als seus càrrec dins s'executiva. No molts de mesos enrera tots volien comandar i ara tots volen esser militants de base. Per altra banda ja tenim a Lluçmajor sa presència de PDP d'Oscar Alzaga. En Miquel Martí ha iniciat sa tasca d'organitzar es nou grup polític. Per tant, per completar es trencaclosques només falta es CDS d'en Suàrez, Melià i companyia.

Tornaré a insistir: Es necessari que s'Ajuntament emprengui sa tasca de sa normalització des topònim de sa ciutat i terme. No basta que prengué un acord oficial, falta que a ses coses de cada dia prediqui amb s'exemple, cosa que no fa. En aquest sentit he de dir que an ets oficis i documents municipals continua figurant es mot castellanitzant de "Lluçmayor"

i dos cèntims de lo mateix en es rètol de se dependències de sa Policia Municipal.

Això si, he vist amb alegria que es programes de ses Fires estan en llengua vernacle però ses inscripcions des trofeus, medalles i clauers encara són en foraster.

Per cert, he pogut saber que D. Damià Contestí fa temps que té present un programa de normalització lingüística global, però encara és l'hora que li fa cin cas.

B. Font i Obrador ha enllestit es quart tom de s'Història de Lluçmajor que recolleix ses dades des segle XVII i dedica unes setanta planes a la Fundació des Convent i a s'inici de sa tasca docent des frares Observants a sa nostra ciutat.

Tot anava de primera

fins que presentaren ses proves des llibres a s'Ajuntament. I va ser sa primera fulla sa que no meresqué es "nihil obstat" municipal. Després, comentaris de tot color, corregudes i al final sa plana va ser canviada.

Què va passar? Senzillament, que intencionadament o sense voler, qualche personatge volia ser ja història (no fos cosa que no hi fos a temps) i decidia així continuar fent es paper de protagonista i magnànim patrocinador, però amb sos doblers d'ets altres.

I ja som a sa Darrera Fira. Poques novetats a destacar an es programa d'enguany, això vol dir que tendrem concurs de

subhasta de xots i ovelles, mostra, cans, cotxos, tractors i un llarg etc...

Hem tengut conferències, jocs pes nins, competicions esportives, actes recreatius, com si ses Fires fossin sa darrera escopetada des present Consistori. Però no és així, li queden més o manco uns sis o set mesos de vida i moltes obres començades per dur a terme. I qualsevol sigui es resultat de ses urnes es proper dia 28, té sa responsabilitat de complir es seu manament. Per això seria necessari que, aprofitant sa fira, algú dugués a vendre a malsofridura i fes una fermaça d'alegria i optimisme. Molts d'anys a tots!

ES GARRIGUER XISCO.

ESPORTS LLOMPART

Espardenyeria

GRAN VARIETAT AMB
ESPARDENYES I
PRENDES ESPORTIVES

C/. S'Estrella, 21
Tel. 66 05 78
LLUCMAJOR

PEDRO CANTALLOPS LLADO

PINTURAS AUTOMOVILES

Ronda Migjorn, 164 - Teléfono 66 08 89
LLUCHMAYOR (MALLORCA)

L'Ajuntament?

"Es paper d'En Colau a Sa Pobla"

Conten que hi havia un arreglador de molins que va anar a Sa Pobla per exercir el seu ofici, ja que en el poble no n'hi havia cap, i que al cap de quaranta encara ningú el coneixia.

Si contem aquesta anècdota és degut a que creim que aquest és el paper que fa l'Ajuntament, en el que fa referència a la qüestió urbanística llucmajorera, i sobretot, en el que se refereix a les edificacions il·legals a fora-vila.

Fa uns anys, el tinent batle d'urbanisme d'UCD deia que per aturar aquest desgavell era necessari cobrir la plaça d'aparellador municipal que havia quedat vacant feia uns anys. Així es va fer. Es començà l'inspecció urbanística del camp i només de cases o ampliacions que s'havien fet sense cap mena de permís durant el temps de l'actual consistori es varen fer més de cent denúncies, s'aixecaren una cinquantena d'expedients.

L'Ajuntament, fa uns mesos, feia declaracions als diaris provincials a bombo i platillo, que tomarien el que s'havia fet il·legalment. Hi va haver un gran rebumbori i sobresalt, sobretot pels infractors.

Aquests mesos darrers a pesar dels retrassos que han sofrit els expedients, es va comunicar a una trentena d'infractors l'ordre de demolició de lo il·legalment construït, i que si no ho feien així ho faria l'Ajuntament, passant-los després factura. Hi va tornar haver por, preocupacions, carreres cap a l'ajuntament, del que sortien més tranquils del que hi entraven.

La realitat actual és que la UCD local, seguint la seva línia a nivell nacional "com podria prometer, prometi... pero no cumplió", i lo mes trist del cas és que el seu col·laborador, el PSOE, "cien años de honra-

dez y firmeza", per tal de participar del poder, a pesar que sigui com a escuder (un plat de lleties!), callen, quan, juntament amb els anteriors acusaven al batle Ramon de permetre el que ara ells permeten.

iSenyors Regidors, quina credibilitat podeu donar del partit que representau en les properes eleccions, i quina credibilitat personal en vistes a les municipals, ens podeu merèixer!

D'aquest estat de coses se n'han donat compte els infractors i especuladors que tornen a fer magnífics negocis, a vegades, fins i tot, enganant a compradors que, per desconèixer les ordenances municipals i altres lleis, es creuen comprar solars quan compren un tros de rústica.

¿Ni tan sols el famós pacte ha pogut arreglar això? ¿O és que no ho voleu arreglar? Hi ha grups de pressió que no vos ho permeten? Si és així, i preferiu contentar aquesta gent, abans de fer complir les lleis, —la majoria d'aquesta gent ho defensa única i exclusivament pels beneficis immediats que els reporta— al manco no faceu més comèdia amb declaracions als mitjans de comunicació, aixecant expedients, donant ordres i amenaçant amb de-

molicions que mai no es duen a terme, ni en faceu fer als vostres funcionaris. Millor seria que, en lloc de gastar els nostros doblers en fer perdre el temps als celadors i l'aparellador que cuiden de la vigilància, els gastàsseu en dur-mos comedians de la talla d'En Xesc Forteza que ho són de professió, i costant-mos manco ens diverteixen més que vosaltres.

**SI NO VOLEU BROU,
TASSA I MITJA.**

Per si no mos bastassen els gastos, ara per a colmo de mals els senyors del "pacte" han decidit crear una plaça d'inspector d'obres, (pareix esser que

és molt necessari per posar ordre en el ram de la construcció).

No, senyors regidors, això és fotrer-se de nosaltres i tirar els nostres doblers. Per posar ordre, el que és necessari a l'Ajuntament és voluntat política de fer complir les lleis, perquè sense això, cosa que a vosaltres tanta falta vos fa, no hi ha celadors ni aparelladors ni inspectors que siguin capaços de fer complir les ordenances, ja que quan ells han complert en la seva tasca, vosaltres no compliu en la vostra.

Sense esperar que rectifiqueu (diuen que això és de savis), es despedeixen de vosaltres.

Grup Sa Marina.

sa teulera

**TERRA CUITA - CERAMIQUES
PLANTES - FLORS
CORONES - RAMS
SERVIM A DOMICILI**

Carrer de Campos, 80 - Tel. 66 01 76 - LLUCMAJOR

SU CASA NOS NECESITABA MAS CERCA, Y AQUI ESTAMOS

SORTEAMOS GRATIS

Todo lo que necesita para empezar una nueva construcción o para mejorar la que ya tiene, se lo traemos más cerca: Materiales de construcción, pavimentos cerámicos de gran calidad y resistencia en colores y diseños atractivos y variados, azulejos para baño y cocina, revestimientos especiales para impedir o vencer la humedad, pinturas para proteger y embellecer las paredes, saneamientos para tener un cuarto de baño cómodo y bello ... en fin; todo lo que su casa necesita tener cerca, ahora lo tiene cerca.

¿Marcas? Las mejores: Pamesa, Sikersa, Roca "Gres Diamante" La Foya, Pavicasa, S. Molla, La Plana, Saloni, Procolor, Dacsyl.

Venga a visitarnos. Siempre encontrará material en promoción.

Visítenos y participe en nuestro sorteo. Todos nuestros clientes y amigos y el público en general quedan invitados a visitarnos durante la Fira de Lluçmajor los días 17 y 18 de Octubre.

Todos los visitantes (sin necesidad de efectuar compra alguna) podrán participar de un sorteo que se celebrará el día 20 de Octubre a las 18 horas en la misma tienda, ante el Notario del Ilustre Colegio de Baleares

D. Mateo Oliver Verd, en el transcurso del cual se servirá una copa de vino español, con los siguientes premios:

- 1.- Azulejo y pavimento para un cuarto de baño.
- 2.- Azulejo y pavimento para un aseo.

Los premios podrán ser canjeados por equivalentes en productos existentes en la tienda.

Los niños serán bienvenidos y obsequiados.

ALMACENES

FEMENIAS S.A.

MATERIALES DE CONSTRUCCION

Hist. Diego Zaforteza, 3.
Tels. 263772 - 260087
EL ARENAL

EXPOSICION Y ALMACEN:

C/. Ronda de Mitjorn s/n. Tel. 660701. LLUCHMAYOR

ALMACEN C/. Aragón, 139. Tels. 272356 - 272364. PALMA.

RENAULT 12 GTL FAMILIAR

TODOS PARA UNO, UNO PARA TODO.

Cuando un coche se apellida Familiar tiene que darlo todo. Ser un turismo confortable y potente, y tener gran capacidad.

Como el Renault 12 GTL Familiar. Ahora más potente gracias a su NUEVO MOTOR de 1.397 cm³, y más confortable y elegante por sus NUEVOS ASIENTOS y TAPICERÍA.

Así es el Renault 12 GTL Familiar. Un amigo de la familia.

VALOR PERMANENTE.

Bartolomé Jaume Nadal

RENAULT

Hispanidad, 17 - 19

Teléfono 66 01 40

LLUCMAJOR (BALEARS)

Exposició a S'ARENAL:

C/. Sant Cristòfol, 5 - Tel. 26 00 01

Margarita

ESTHETICIENNE DIPLOMADA

ELS OFEREIX ELS SEUS SERVEIS DE

NETEJA DE CUTIS

MASSATJE CORPORAL

MAQUILLATJE

DEPILACIONS

MANICURA

PEDICURA, ETC

CA' N PACO (Merceria, Perfumeria)

Bisbe Taxaquet, 69 - Tel. 66 07 00

LLUCMAJOR

Un any de feina

No sé si recordaràs molt bé sa data. Per si d'acàs, era es mes d'octubre de 1.981. Ja fa, idò, un any. I sa revista que mos ampara, un any i un mes.

Quan tu i jo començàrem estàvem totalment mancats d'experiència, i me sembla recordar que no sabíem ben bé a qui dirigir-mos. O sí, que ho sabíem? De totes maneres, és evident que no iniciàrem aquesta secció perquè sí, ni per fer veure es nostros pensaments en un paper. Això no tendria cap sentit.

No preteníem que mos llegissin, ni tampoc dir res que per ventura tengués interès per a sa gent.

Es cas és que alguns sí que varen seguir sa nostra irregular caminada, i fins i tot de vegades diguérem alguna cosa. Realment hagués estat ben doïut omplir quartilles i invertir temps per a no dir res. Hagués estat millor deixar-les en blanc.

En allò que estam d'acord és en sa crítica constructiva que mos ha fet cert sector que sembla que no mos ha entès, i en perfecte ús des seu dret mos ha anat referint que no mos entenia, que molts preferien no llegir-mos perquè els cansava sa nostra forma de redactar.

Els ho agraïm. De sa crítica surten coses positives. Per sa crítica avançam i detenim d'alguna manera es procés de defunció.

Tota vegada que hem reconegut i acceptat aquest enrevessament creim necessari dir que hem mantengut, encara que d'una forma més simple usant sa forma de diàlegs i de frases curtes, per facilitar sa comprensió.

No ho hem aconseguit sempre.

I si ho hem mantengut ha estat per dues raons:

a) Perquè així s'obliga a què es llegeixi més detenudament, a fer un esforç mental per treure'n ses conclusions. Ni tu ni jo creim molt positiu que tot mos ho donin ben rosegat durant tota sa vida perquè després perdem s'hàbit de rosegat i mos ho enviam sense pensar, tot allò que mos donen per menjar. I això, no és gens seriós.

b) Perquè tots dos som així, un poc enrevessats, i no tenim altra opció que actuar en conseqüència. No podem anar en contra des nostros principis.

Per tot això que hem dit fins ara pareix que mos volem justificar. I no és ver. Es, només, una exposició de motius. Es es "leiv motiv" que mos dugué a firmar aquesta secció (una mica

irregular, però secció al cap i a la fi).

En es nostro primer escrit demanàvem més arbres i jardins (vaig creure que això s'entenia a qui pertocava, però no degué ser així perquè no se'n SEMBRAREN ni molts ni pocs). Se va millorar s'esment des pocs jardins que tenim. Es qualche cosa. Però podria ser més.

Aleshores no compreníem que se manxetes no rajassin aigua. Avui tampoc no en ragen, i continuam sense comprendre-ho.

Mos hagués agradat que s'haguessin instal·lat més punts de llum, però sembla

que es pressupost no arriba. I a més a més, hem estat testimonis que alguns llums que s'han fusos han estat substituïts a's cap de 8 dies. Deu haver estat que no tengueren temps de fer-ho abans. O perquè no compregueren, altre cop, sa necessitat de substituir-los. Com passava i encara passa amb sos nostros escrits, que no s'entenen. Es a dir, que anam d'incomprensió. Però malgrat tot, algun dia es farà sa llum i llavors tots hi veurem, almanco sense tanta dificultat.

Sebastià Coll.
Octubre, 1.982.

AUTO ESCUELA

Rafael Fiol

LLUCMAJOR: Pescadors, 19 - Tel. 66 02 46
S'ARENAL: Pl. dels Nins, 3 - Tel. 26 43 51
PISTA DE PRACTIQUES: Telèfon 66 17 25

grafimut

Ignacio Mut Tomás

IMPRENTA - PAPELERIA - ESTAMPACION POR CALOR

Obispo Taxaquet, 60 - Teléf. 66 00 69

LLUCMAJOR - Mallorca

Mestre Antoni "Lleó", glosador llucmajorer, (unes notes més)

Al núm. 11 de "Llucmajor de pinte en ample" publicàvem el tercer dels nostres petits articles destinats a presentar la persona i l'obra de mestre "Lleó". Allà comentàvem l'única plagueta que sense discussió podíem atribuir al nostre glosador: "Unions i desunions..." (tercera edició, 1.896) i escrivíem que no era factible parlar d'altres obres seves publicades sense sortir del terreny de la hipòtesi. Però, afortunadament, un seguit de circumstàncies fan que avui poguem sense cap mena de dubtes assegurar la paternitat de dues obres que la veu popular li atribuïa encara que no haguéssim tengut la sort de poder provar-ho documentalment.

Gràcies a la gentilesa de Joana Aina Garau i Mas, descendent de mestre Antoni, i del seu fill Antoni Mut, que ens han fet arribar els aplecs on figura el nom del nostre glosador imprès com a prova inequívoca d'autenticitat que ens feia falta, podem ara comentar el que segueix.

Son dues les plaguetes a que ens referim —ja n'havíem fet menció a escrits anteriors— i que juntament amb "Unions i desunions..." constitueixen l'obra impresa d'Antoni Garau i Vidal que ens ha arribat.

En primer lloc tenim: "Advertencis a fredinas/ á sas

viudas y casadas/ y en ets homos qu'a vegades/ per curá ses tropesadas/ no se troban medicinas/". A la primera plana de l'opuscle figura una glosa on es mostra la identitat de l'autor: "Axò nes propiedad Den Toni Garau y Vidal De Lluchmajó natural Don nes nudrit i criat, Y qui está en dificultad Que serqui s'original".

Es un llibret imprès a Palma a la impremta Guasp l'any 1.882. Sens dubte es tracta d'una reedició ja que en coneixem una anterior datada de 1.881, sense el nom de l'autor (vegeu article passat).

En quant al contingut podem observar que és un aplec de to moralitzant compost per 54 cançons (de sis o vuit mots, heptasil·làbiques) i 7 "dècimes glosades" (cançons compostes per una quarteta inicial, excepte una que en du dues, seguida de quatre dècimes que desenvolupen el tema dels quatre mots i que es clouen cada una d'elles amb un vers dels quatre de la quarteta), es tanca amb un epílet d'onze mots.

En la primera part l'autor pretén alligonar els homes i sobretot les dones sobre els perills que suposa la vida dissoluta i sense unes fortes conviccions morals. Es una invitació a la vida en família des d'una òptica cristiana on el res-

pecte a les persones i a les virtuts tradicionals són l'objectiu i model a imitar i seguir:

9. La rectitud d'un casat és concòrdia amb sa muller, i cuidar es seu sementer tant si's goret com sembrat, sense cuidar-se des veïnat si ho fa malament o bé.

Rebutja la vida luxuriosa ("mundana") tant en l'home com en la dona:

50. Qui comença a brutejar a dins sa bassa del món, es dolent vici el confón i Déu sap si s'anegará, i allò qui el pot salvar, li fuig i no sap per on.

51. Es sistema del mundà destroeix sa seva sang, la poteja i en fa sang, i s'hi arriba a bolcar: refresca, en lloc de curar, sa llarga a l'Esperit Sant.

53. Amb quin Déu vos confessau, mundanes brutejadores, semblant d'assassinadores, seguit infant ofegau, més ànimes degollau que dos mil metralladores.

Acaba aquesta primera part de la "lliçó moral" amb un clar escepticisme sobre les virtuts dels bons consells:

54. Jo em destorb dictant papers per no acabar d'esser pobre. Desitjós de fer-me roba visc amb aquest interès: cercant lo que se perd més,

allò que manco es troba.

La segona part, que mestre Lleó encapçala amb el títol "DECIMAS GLOSADAS", participa de la temàtica anterior. Des del punt de vista de la tècnica són peces de relleu ja que la seva estructura regular i la resolució de difícils qüestions de rima, sobretot si pensam que el seu autor era home il·letrat, suposen una singular habilitat en la versificació i un domini absolut de les tècniques de la poesia popular. Són una prova excel·lent de les raons per les quals mestre Antoni aconseguí la seva fama com a glosador de categoria especial. Ara bé des del punt de vista del contingut aquestes composicions als nostres ulls de lectors d'avui ens semblarien ja fora de lloc. Efectivament els temps han canviat, la cultura ha evolucionat i la moralitat d'avui ja no respon als esquemes que delimitaven els horitzons dels homes del poble del temps de mestre Antoni. Es des d'aquesta perspectiva que ens hem d'engrescar en la lectura d'aquests poemes que avui ens semblen totalment desfassats i fins i tot ofensius per excés de conservadorisme. Si pensam però que la cultura dels glosadors participava molt de "la trona" entenedrem com un home despert i amb clares inclinacions cap a la justícia social pot esser en el terreny de la moralitat tradicionalista a ultrança. Si ho feim així podrem explicar aspectes com la missogínia o la identificació dona-pecat que traspuen aquest escrits. A títol d'exemple transcriurem una d'aquestes dècimes:

A moltes fadrines guapes los ho diuen i no ho són. Com han abusat del món, llavors es volen fer beates.

1a.

"Axuxi?" que el món la commou, se comença a pentinar i es seu cos "llemplar", basta sia son alou. Volta, trota i fa renou de reteló de sabates, t'esclates o no t'esclates, amb homos fas cap de grí, a la fi, això és es camí A MOLTES FADRINES

GUAPES

2a.

Si essent jove es mal inclina fàcil és es "tropessar" per causa de no escoltar sa mare ni sa padrina.

BAR MENJAR CASOLA

GRAN VIA

TEL. 66 01 63

LLUCHMAJOR

PREPARAM PLATS PER DUR-SE'N

PAELLES D'ENCARREC

i si es vell se subordina
s'escapa del seu entorn,
i, al punt, d'ella corre un born:
què serà que no serà?

QUE LOS HO DIUEN I NO
HO SON.

3a.

Si es temps de sa jovintud
generosa es fos portada,
a un cert temps fora estada
una espasa de virtut.

I ara, es homos diuen: Put!
No li poden estar en torn,
ni si's es vespre ni dejorn,
no s'hi volen acostar.

I així solen acabar
EN HAVER ABUSAT DEL
MON.

4a.

Com se troben corruptudes
del món i ses vanitats
s'"aparten" es estimats
pes motiu o per excuses.
I les veis fer corregudes,
donant senyes que estan gates,
i no se deixen sabates
demanant (an) es professor,
i donen per relació,
QUE SE VOLEN FER

BEATES.

Abans de passar a l'altre
plagueta no podem menys
que copiar, per la seva belle-
sa formal, una doble quarteta
que encapçala una de les
dècimes:

Alerta a sa pecadora,
al.lotes, que flors són flors.
En veure que es temps ve gros,
no planguen cames per córrer:
que l'arbre fa fruit o borra.
Hi ha a València s'arròs,
a dins un bassal atròs,
i s'encén com a pavora.

(pólvora).

La segona de les obres duu
per títol "Una Herència" i a la
portada podem llegir: "Una he-
rència/ de son autó/per/ Toni
Garau y Vidal/ Palma/ Imprenta
de Bartomeu Rotger/ 1.892" Es
un llibret en quart de 20 fulles
on l'autor utilitza una tècnica
paral·lela a la de les "Decimas
glosadas", és a dir: una quarteta
seguida per quatre dècimes
el darrer mot de les quals és
(seguint un ordre rigorós) un
dels versos de la quarteta inicial.
En el cas de "Una herència"
mestre Antoni es mostra engi-
nyosíssim en la construcció
i estructuració de l'obra. Efec-
tivamente, si llegim plaguetes
de glosadors normalment ens
trobam amb una sèrie més o
menys llarga de cançons que
guarden o no una relació en-
tre si o bé amb una relació
històrica d'uns fets. Aquí no
trobam res d'això sinó l'expo-
sició d'una anècdota amb
una estructura ben definida
que ens fa pensar en una elabo-
ració acurada i amb una
intencionalitat clara de perfec-
ció expressiva que poques ve-
gades es manifesten a les glosa-
des.

Podríem esbrinar aquesta
estructura dient que es distin-
gueixen en el text tres parts:

a) Introducció-exposició
del tema, que donat la seva cla-
redat i precisió copiarem sence-
ra per tal de fer-nos una idea cla-
ra tant de la forma com del
fons de la peça:

El qui vol sentir llegir
s'histori d'En Mal-Demana,
qui amb bon fuit i molta gana,
no el va poder assaborir.

1a.

Jo tenc escrita sa mostra
de lo que li resultà,
perquè pogueu observar
es mal demanar si costa.
Això ho he escrit a posta,
solament per poder dir
lo que li va succeir
demanant a s'enrevés
en poder trobar es papers
EL QUI VOL SENTIR LLEGIR

2a.

De seny anava tapat
i va demanar malament
i se va quedar amb talent
amb so concert dins es plat
I amb aquest resultat,
una plagueta he dictada,
que se quedarà estampada
perquè la veja tothom
i li he posat per nom:
S'HISTORI D'EN MAL-

DEMANA.

3a.

Confiant poder menjar
sa fruita quan la voldria,
de tant segur que ho tenia
llavors no li arribà,
i, a l'aire va quedar
sense rel, soca ni rama.
Per sa seva poca manya
es punt no va sebre dur,
s'hagué de colar en dejú
AMB BON FRUIT I BONA
GANA.

4a.

Anava a regar es claveller
de matí i de vetlada,
"supuesto" que se pensava
es ramell poder-ne fer,
però el qui no parteix bé
no és fàcil s'arribar-hi.
Així li va succeir,
i de dalt a baix la va errar,
i amb molt de "pelear"
NO EL VA PODER

ASSABORIR.

b) Segueix la història
d'aquest enamorat indiscret i el
seu fracàs. L'autor es val del dià-
leg entre els dos joves per de-
senvolupar els fets, i ho fa d'una
manera certament curiosa. En
efecte, el text es desenvolupa en
vuit quartets on alternativament
l'home i la dona exposen
les seves raons. A continuació
de cada sèrie de quatre mots
figura l'ampliació en quatre dè-
cimes (semblant a la que hem
anotat més amunt). Són uns
textos cuidats on les al·lusions
a l'erotisme plenes de finesa
de l'enamorat topen amb la
solidesa moral de l'enamora-
da. L'enamorat al final es de-
clara vençut i confessa haver

equivocat el camí i ella per no
esser menys li participa:

Mal objecte et vaig formar
vegent que em trampolinejaves
i es sentit que me donaves,
no m'acabà d'agradar.
Si n'haguesses sabut parlar
amb sa raó natural,
com fa un homo formal,
que, conversant bé es declara,
jo sempre et seria estada
amorosa i cor lleial.

c) Final, amb una cançó
que el poble ha incorporat
a la seva memòria (l'hem senti-
da a Lluçmajor, a Sant Jordi i
està recollida al CPM) i que
resum l'anècdota:

N'Aina Maria flamenca
de llinatge, ja m'entens,
a un jove va fer dents
perquè ell no sap que's magenca.

(no sap el que es diu,
segons el diccionari).

Dues obres aquestes doncs
que ens reafirmen en el que hem
vingut pensat fins ara: la singu-
lar qualitat de mestre Antoni
"Lleó" dins el panorama fèr-
til dels nostres glosadors.

Miquel Sbert i Garau,
Agost 1982.

Materiales Construcción

Amengual

DISTRIBUIDOR DE CAOLITA

glassi
color

FABRICADO POR FORMICA ESPAÑOLA S.A.

ALMACEN:

Ronda Migjorn, 154

Teléfono 6C 09 59

LLUCHMAYOR (Mallorca)

Gent de la vila**En Sebastià Salvà, corresponsal administratiu dels diaris mallorquins**

Ningú millor que En Sebastià Salvà Ballester ens pot informar sobre el nombre de lectors habituals de la premsa balear amb què compta Lluçmajor; per això hem volgut parlar amb ell.

"En Sebastià des diaris" va néixer a Lluçmajor dia 24 de juny de 1.948, casat i amb dos fills. No esn ocuparem aquí de la seva vida particular sino del seu càrrec com a corresponsal administratiu dels diaris: Balears, Diaro de Mallorca, Ultima Hora i El Dia.

-Com funcionen els càrrecs de corresponsals de la part forana?

-Els diaris tenen a cada poble un corresponsal informatiu que com el seu nom indica fa arribar les notícies locals a la redacció del periòdic, i un corresponsal administratiu que és la meva feina.

-Amb què consisteix exactament la teva labor?

-Bé, jo cada dia des del moment que m'envien els diaris els he de repartir a tots els subscriptors, també hi ha gent que encara que no estigui subscripta ve a ca meua a comprar-ne.

-I en quant a la part administrativa?

-M'encuid de fer nous subscriptors, de recollir els doblers, ja sigui cada mes, cada trimestre o cada any, depèn de la forma de subscripció. Lo més fotut és que aquesta feina s'ha de fer cada dia tan si plou con si fa neu, tan si estic fotut o "pachucho", en una paraula, no puc estar malalt.

Una altra cosa que faig és fer arribar als diaris les esqueles mortuòries i els anuncis. Finalment vaig a passar comptes de tot això

a cada redacció.

-Fa molt de temps que fas de corresponsal?

-Vaig començar dia 1 de maig de 1.972.

-Com va esser que et triaren?

-“En Sebastià Set” que abans se n'encarregava ho va deixar i me va demanar si a mi m'interessava.

-Quan començares ja reparties tots aquest diaris?

-No, s'Ultima Hora vaig començar a repartir-la el mes d'agost de l'any 81 i El Dia per novembre del

molta de gent se va despuntar, sobretot gent treballadora. Ara, no sé perquè, però en veng més del Diario de Mallorca.

-Actualment quin número de diaris reparteixes?

-La xifra total és de 355, repartits d'aquesta manera:

D. de Mallorca	150
Balears.	110
Ultima Hora.	70
El Dia	25

S'ha de tenir en compte que s'Ultima Hora se ven poc per subscripció però té molta venda.

-Trobes que pel nombre d'habitants de Lluçmajor hi ha molts de subscriptors?

-Crec que si llevam els cafès, bancs i altres locals públics, queda poca gent particular subscripta. Un poble com Lluçmajor podria tenir 1.000 subscriptors, però la gent no té ganes de llegir.

-Dóna aquesta feina per viure?

-No..., com que només m'ocupa els matins, l'horabaixa faig feina per l'empresa Clar.

-Per acabar, vols afegir res més?

-Per si qualcú se vol subscriure i no sap com ho ha de fer la meua adreça és: Carrer Mig dia núm. 20, i el meu telèfon: 66 13 38. Salut per tots en nom meu i si voleu res jo vos serviré.

M.F.

mateix any.

-Quin diari se venia més, el Diario de Mallorca o el Balears?

-El Balears tenia bastant més subscripcions, després hi va haver una puja, i

BAR - MUSIC CA'N TANO

SI CERQUES UN AMBIENT
AGRADABLE, AMB LA
COMPANYIA DE LA MILLOR
MUSICA D'AVUI,
T'ESPERAM AL
C/. D'Es Vall, 2

PREFAMA

PREFAMA

Ctra. Militar, 522 El Arenal
Archiduque Luis Salvador, 84 Palma
Gran Via Asima, s/n Poligono La Victoria
C/Obispo Pedro Roig, 29 Lluchmayor

Xerrades de cafè

Eleccions i Fires

-Pareix que, enguany, ses Fires seran més Fires que els altres anys.

-I això, per què?

-Perquè a més de ses exposicions, conferències, casetes, i tot lo que hi ha a ses Fires, hi haurà es rebumbori de sa propaganda electoral.

-Es vera. No hi havia caigut.

-Una fira electoral pareix que molt apassionada per part des partits polítics, que voldran vendre sa seva mercaderia com sa més bona de totes.

-¿Saps que pens?. Que hauran de cridar molt fort, perquè sa gent està bastant desenganada, i no s'aturaran a escoltar-los.

-I manco per ses Fires.

-No crec que per ses Fires celebri cap miting...

-Anaran un altre nom. Les autoritats locals sempre aprofiten ses Fires per alabar se ses realitzacions.

-No faran més que seguir ses directrius dets altres Ajuntaments.

-Però tot això és política, i en temps de propaganda electoral encara més.

-Bé, i des programa d'enguany de ses Fires, que és lo que t'agrada més?

-N'hi ha molts que em criden s'atenció, des de sa tercera Mostra llucmajorera, fins an aquesta marxa popular de ciclisme, que sortint de sa plaça Espanya, anirà fins a ses Piquetes des Pèleg.

-Jo m'hi apuntaré, només per beure aigo fresca, incontaminada, i molt barata...

-Supòs que es nostro ajuntament haurà adreçat aquell lloc, perquè es rentadi de cotxos i altres

"gamberros" han posat ses piquetes i al seu entorn, fet un oi.

-Tot estarà adreçat.

-També serà molt solemne s'acte de sa presentació del quart tom de s'Història de Llucmajor, en què intervendran s'autor des llibres, en Tomeu Font Obrador, i es nostro Mossèn Baltasar Coll, que diuen que té el projecte de fer una altra Història des nostre poble, però més mengi-vola que ses d'en Tomeu Font.

-Si és així, en pla de competència, més hagués volgut presentar es llibre solament es seu autor, per evitar possibles incidents.

-Sí, tots sabem que en Baltasar Coll és molt original i no se sap mai per on sortirà.

-També serà de veure es descobriment des retrat des Reis d'Espanya, que ha pintat es nostro pintor,

en Joan Calafat.

-I que en tenim de pintors a Llucmajor!

-Sí, de ses més de quinze exposicions de quadros, sa majoria són de pintors llucmajorers.

-I tornant an en Font Obrador, va esser molt bo es pregó que fer enguany, sobre es centenari de sa Casa de la Vila.

-Sí, però ja només passava pena que no mos recitàs ses gloses que s'han fetes.

-Quines gloses?

-Unes que diuen: "Això de mida ja mos passa— senyor Batle, molt malament, —desde que hontecat s'Ajuntament— és una mort sa nostra plaça.

-En Font Obrador és una persona sèria, que no mescla ous amb caragols.

-També crec que serà del gust de molta de gent, sa funció de Teatre mallorquí, que s'anuncia an es Recreatiu, no sé si pagant o de franc, però en Xesc For-

teza, a s'Obra "Gent d'abans des Moviment", pot omplir es Teatre aviat.

-I més si no paguen res...!

-De totes maneres, crec que és una obra festiva i molt adequada per incloure en es programa de Fires.

-I més amb època d'eleccions.

-No hi tenen res que veure, perquè pens que abans des Moviment, sa gent l'interessava més que ara per sa política.

-Ja veuràs com a mida que s'atraqui es temps de votar, entre es mítings i sa propaganda, s'animarà tot es "cotarro".

-Haurà de canviar molt, perquè ara, demanes a moltes de persones a qui votaran, i uns et diuen que a ningú, i altres, molts de joves, saps qui volen votar?

-En Tejero...

-iEs mateix! I que no és "guapo" això...?

UN QUE ESCOLTAVA.

Framon, s.a.

ALMACEN Y OFICINAS:

Ctra. Llucmajor-Porreras, Km. 1

Teléfono 66 08 37

LLUCMAJOR (MALLORCA)

ALMACEN:

Cardenal Pou, 9 - Tel. 55 28 05

MANACOR

ECOLOGIA:

per *Xanthium Spinosum*
I ARA?

I ARA: LA NOSTRA COSTA

La suspensió dels plans d'Ordenació Urbana (en el que es refereix a una sèrie de zones concretes considerades espais naturals d'interés supra-municipal i que estan incloses a l'inventari d'ICONA) per part de la Conselleria d'Ordenació del Territori i que toca els plans d'Alcúdia, Muro, Artá, Campos, Lluçmajor, Andratx, Ciutadella, Maó, Ferreries que en el moment d'escriure aquestes retxes encara no ha aprovat el Consell Executiu, ha despertat entre els ajuntament, les institucions i els partits polítics moltes i molt diferents opinions, ja que d'aprovar-se, per a uns representaria la pèrdua d'unes ganàncies (a pesar de les indemnitzacions) i per a uns altres la possibilitat de protecció d'uns espais naturals que la majoria de la societat balear comana que es respectin.

Aquesta decisió de la Conselleria que presideix el Sr. Miquel Pascual creim que és encertada, a pesar que creim que si s'hagués presa abans hagués evitat gastar molts de doblers i també hagués evitat disgusts, tant a l'administració com als particulars. Així i tot la mesura creim que és bona per dos motius:

1r. Perquè si es duu a bon fi salvarem part de Mallorca per a nosaltres i pels nostres fills.

2n: perquè serà la primera vegada que la dreta ha assumit la responsabilitat de conservar els espais naturals com a béns col·lectius per sobre els interessos dels particulars.

Aquesta mesura afecta la zona compresa entre s'Arenal i es Cap Blanc, cosa que impedirà l'aprovació per part del nostre Ajuntament del pla parcial d'urbanització de la Regana, pla que creim que com el de Capocorb (i a pesar que segons paraules del Batle -UCD- i del Sr. Tomàs -PSOE- en la presentació del nou pla al Col·legi d'Arquitectes, fossin partidaris de conservar la zona costera no urbanitzada des de s'Estanyol a s'Arenal), hagués estat aprovat i a més no com el de Sa Dagonera, sino amb la complicitat del PSOE local. El que queda d'aquesta zona des del Cap Regana al Cap Blanc, és de gran importància tant per als aucells que als acantilats hi fan el niu, com per als estrats del terreny que des de la mar es veuen i que són de gran importància per a l'estudi geològic de l'Illa.

XANTHIUM SPINOSUM.

Ca'n Tià Taleca

Restaurant

CARTA D'ESTIU

Paté de la casa
Trempó
Ensalada "niçoise"
Ensalada mixta
Gaspaxo
Espàrecs amb maonesa
Truita de gambes
Revoltillo de tomàtiga
Sopes mallorquines
Escudella fresca
Albergínies relenes
Tumbet
Paella de cec

Gambes
Calamars
Rape a la mariscala
Musclos

Llom Ca'n Tià Taleca
Cama de xot amb el seu suc
Porcella a la mallorquina
Costelles de xot
Colomins
Entrecot
Escaldums

Gelat d'ametla
Tarta gelada
Gelat amb mel i nous
Copa de la casa
Fruita
Formatges

Carrer de Campos. Tel. 660279

DETERGENTS

FLINT - GLATE

ABIERTO TARTES DE LUNES A VIERNES DE

3,30 A 7,30

ESPERAMOS SU VISITA

C/. Antonio Garcias, 47 - Tel. 26 66 49
LLUCMAJOR (MALLORCA)

Si s'aconsegueix ajuda econòmica del Consell Superior d'Esports

EL PAVELLO POLIESPORTIU HAURA DE SER APTÉ PER A L'ALTA COMPETICIO

Les obres del pavelló poliesportiu no merescueren el vist-i-plau del president de la Federació Espanyola de Bàsquet el qual, en companyia del responsable d'Assumptes Internacionals de l'organisme esmentat, Joan Tamames, visitaren la nostra ciutat el passat dia 23 de Setembre. Els dos alts càrrecs federatius tengueren crítiques per a les deficiències que, segons la seva opinió, presenta el projecte.

Segura de Luna i J. Tamames varen mostrar la seva disconformitat davant la intenció inicial de ni instal·lar sòl de parquet per a la pista poliesportiva, i in-

sistiren en detalls concrets com les mesures d'aquella canxa de joc, les paneres, comoditat dels vestuaris, perfecta aireació, etc... Ambdós federatius varen oferir, però, la seva col·laboració a les autoritats municipals per obtenir més ajuda econòmica per millorar completar la instal·lació, que ara està en període de construcció.

Els punts que hem esmentat abans de disconformitat, he de dir que es refereixen principalment a dotar el pavelló llucmajorer de tots els detalls per a que sigui apte per a l'esport d'alta competició i sobretot per evitar que la instal·lació es-

portiva ja sigui antiga al mateix moment de la inauguració. Es un aspecte important, però no l'únic. Es a dir, que si Llucmajor no pot aspirar a altra cosa que a un pavelló funcional, sia benvinguda una simple "porxada".

Però si comptam amb la possibilitat d'aconseguir l'ajuda necessària del Consell Superior d'Esports, no podem conformar-nos i hem d'aspirar al màxim. La decisió del Consistori és indispensable i necessària, sempre i quan les promeses d'ajuda de Segura de Luna i J. Tamames se concretin en xifres

i facin possible que Llucmajor tenguí una instal·lació esportiva capaç d'introduir des d'una competició de minibàsquet fins una fase de Campionat Mundial. I justament sembla concretar-se la possibilitat que la nostra ciutat sigui seu del "Mundobàsquet-Junior-83", sempre que es complin es requisits, que el pavelló estigui acabat i que el nostre Consistori arribi a un acord amb els responsables de Cort. Inicialment, seria l'anomenada fase de "consolació" mentre que la finalíssima es realitzaria a Palma.

Francesc Verdera.

PASTISSERIA - FORN

Roser

ESPECIALITAT EN ENSAÏMADES

C/. Font, 74 - Tel. 66 02 24 - LLUCMAJOR
Auto Servei: S. Llorenç, 78 - Tel. 66 06 69

III Divisió Nacional

VOLDRIEM UN EQUIP MES VALENT

De vegades a un, quan sent parlar la gent més vella, li agafa nostàlgia del temps passat. Lla-vors encara no hi havia pilotes tan enrodonides, ni vestuaris tan senyits al cos, ni botes tan lleugeres amb pisos de goma tan curiosos. No, aleshores el futbol no estava enrevoltat de doblers i creixia gràcies a l'única afició dels practicants. Les trinxes a les botes i els cordais de les pilotes no eren precisament detalls de delicadesa. Abans, la quimera era guanyar i per això l'esforç anava encaminat al gol. La por a la derrota no pesava tant com el desig de victòria. Era altre temps!

De segur que no hi havia tantes tècniques, ni plantejaments col·lectius, ni sistemes per a la creació d'espais lliures al mig del camp, i, el que és pitjor, tampoc no hi havia tans d'interessos creats com avui. La pressió dels aficionats i la necessitat d'aconseguir punts creen

als jugadors, un temor a la derrota que el contrarresten amb plantejaments defensius que lleven força a l'atac i escatimen l'espectacle. Els entrenadors són els primer influenciats per la por, sabem que les derrotes solen esser nefastes per la seva trajectòria de continuïtat i per això juguen les cartes per evitar lo pitjor.

La valentia de l'entrenador va parella al potencial de l'equip, i únicament l'equip de bones individualitats pot formar un conjunt excel·lent. Que ningú no pensi que volem esser tècnics, Déu mos n'alliberi! però hem de convenir que l'"Espanya" malgrat els nombrosos fitxatges efectuats no té la qualitat per estar dins els primers llocs de la classificació. Sí que és ver que té alguns bons jugadors, però el sistema de joc que practica és el d'un entrenador temerós i amb això s'aconsegueix una certa seguretat a la pròpia porta i una im-

potència golejadora preocupant. Tots els clubs es deuen als aficionats i ells no paguen 500 pessetes per un espectacle on la primera preocupació és la defensa de la porteria. Partits on únicament quatre xuts (mal comptats) arriben al porter contrari és poca renda per quedar enllepolits per altres vegades. Si estam d'acord que ningú no vol perdre, també hi hem d'estar en que a casa pròpia, la gent vol veure guanyar, és a dir, vol veure un equip ofensiu, que tira a porteria, inconformista amb el resultat, que al manco justifiqui el sacrifici monetari de l'espectador.

No volen generalitzar a tots els equips aquesta falta golejadora, però al nostre "Espanya" de IIIa, Divisió hem d'acordar que és així.

Fins a la data quatre partits jugats, sis hores de futbol practicades, i és l'únic equip que no ha fet cap gol. Aquesta postura desencanta la gent que

repercutirà en la manca d'assistència al camp i com és natural les arquers sofriran una empenta que desnivellarà el pressupost establert.

Es hora de pensar el que s'ha de fer. La IIIa. Divisió no és la primera preferent, els jugadors són més expeditius i les ocasions de gol pels sistemes defensius imperants molt poques i més escasses seran si l'equip juga temerós guardant excessivament la porteria. El futbol el fan la creativitat dels jugadors dins del sistema que l'entrenador ha disposat, i creim que els entrenadors de l'"Espanya" haurien de canviar a un sistema més valent, més arriscat, ja que els jugadors sense cap dubte són millors com ho demostren els resultats a 0 (zero) aconseguits fins a la data.

Desitjam per a tots unes Bones Fires 1.982 i per a l'"Espanya" el nostre desig d'una milloranca golejadora.
JAUME MANRESA,

EL C.F. LLUCMAJOR I EL SEU MOMENT ACTUAL

Després d'una Pretemporada de bastant qualitat on s'aconseguí vèncer equips com el C.D. Campos i empatar a Ses Salines, és natural que aquest primers resultats del que duim de campionat (tres partits a l'hora d'escriure aquest comentari), no hagin estat convincents del tot. El primer encontre va ser dins Alcúdia i es guanyà per un 0-1. Però una setmana després es perdien aquests dos positius per perdre, igualment, a casa, contra el V. de Lluç. El darrer resultat que coneixem és la pèrdua a Manacor, contra l'Oímpic, per un contundent 3-0.

Encara és molt prest per treure conclusions del que podem esperar del Lluçmajor. Allò que vos podem dir de moment és que té jugadors, per fer una bona campanya: Luque, Marc, Miras, Manresa, Sacares, Clar, Dilverio, Alejandro, Català, etc... tenen la sufi-

C.F. Lluçmajor.

cient qualitat per donar horabaixes de bon futbol i aconseguir victòries clares que fins ara no han arribat. Donem temps al temps.

els pròxims partits seran decisius ja que al nostre quadre li corresponen jugar 4 partits seguits a casa. El primer partit contra el Sant Jordi, després ve el perillós J. Bunyola. El pròxim rival serà el Molinar i naturalment se tocaria jugar a Ciutat, però la directiva de Lluçmajor, amb vistes a una bona entrada el dia de la darrera Fira, ha demanat per canviar el partit. Així que,

després d'aquest partit, es torna jugar dins ca nostra contra els ex-preferentistes de La Real. Si aquests partits es guanyaven col·locarien el quadre local en bona posició.

Però no volguem esser profetes que els esdeveniments ja arribaran amb el temps i tendrem més moments per continuar parlant-ne.

QUINTANA.

El passat dia 27 de setembre en els locals de PREFAMA es reuniren el Sr. Antoni Vidal, en representació de l'empresa, el Sr. Jaume Adrover, president del C.F. España i el Sr. Miquel Martí, en nom del club Lluçmajor de bàsquet, per a tractar de la possibilitat de que aquesta societat llucmajorera col·laboràs econòmicament amb el manteniment de l'Espa-

ña i de tres equips de bàsquet: infantils i juvenils masculins i juniors femení. Ses negociacions concluiren amb un acord, gràcies al qual els esmentats equips veuran ajugerats els seus problemes.

Creim que l'actuació de l'empresa envers l'esport llucmajorer és un exemple a seguir per altres empreses del poble.

FIRES 82 FUTBOL

Aquesta Primera Fira ha estat especial. No recordam cap 29 de Setembre amb tanta bulla i festa popular com enguany.

Al capvespre, una Selecció de l'Ajuntament (Regidors i funcionaris) es vestia de curt per jugar un partit de futbol contra una Selecció de Fires/82. Els nostres primers mandataris perderen de 2-1 contra l'esmentada selecció de Fires. Aquest partit fou taloner

de l'encontre amistós que després disputaren els Juvenils del C.D. España i els del C.D. Mallorca, guanyat de 0-2 per l'equip palmessà. A més de passar un horabaixa agradable, tot-hom passà per taquilla i al preu de dues-centes pts. es recaudaren unes 30.000 pts. que quedaren a les arques per fomentar aquest esport. Enhorabona a tots els que hi participaren!.

FERRETERIA

DROGUERIA - ARMERIA

Can Tamez

TOT EN BRICOLAGE

EINES

P.L. ESPANYA N°47

Bluemajor

TEL. 66 0443

ASSOCIAT A

JUVENILS II REGIONAL GRUP B

Després de la brillant campanya de la passada temporada, en la qual no es va assolir l'ascens per una vertadera mala sort i per altres motius que ara no ens interessen, els juvenils del C.D. ESPAÑA ja estan en plena competició de Lliga i es pot dir que han començat amb el peu dret.

El primer encounter acabà amb una victòria en camp contrari (0-2) contra el Felanitx, i l'autor dels gols va ser en Monserrat. El segon partit, jugat a Lluçmajor, contra l'Alaró es va vèncer per 3-1 amb gols de Salvà, Guasp i Alàvarez.

Com a entrenador figuren n'Antoni Vidal y en Rafel Puigserver. Aquest darrer s'ha unit a en Vidal en les labors de preparació pel gran nombre de

Juvenils C.D. "España".

components amb els que compten els nostres juvenils. A més de la veterania i el saber de futbol d'en Puigserver és interessant en qualsevol moment.

La plantilla de jugadors per afrontar aquesta temporada 1.982-83 ha quedat així: Llompart, Cànaves, Fernández, Pere A. Salvà, Joan C; Jaume, Guasp, Be-

nítez, Cladera, Cardell, Alàvarez, Janer, Janer Manresa, Salom, Garau, Monserrat, Garí, Bauçà, Feliu, R. Cano, Joan Mora, Reina, Jeroni Tomàs, Gual i Batle.

INFANTILS I REGIONAL

En Llorenç Sastre i en Jaume Paniza són, una altra vegada, els tècnics responsables de dirigir aquests joves que varen realitzar tan bona campanya la passada lliga. Moltes cares noves als Infantils però totes conegudes ja que tots han pujat dels Alevins.

La competició actual, que va començar dia 2 de Setembre, ha començat només regular per als al.lots que presideix en Gabriel Paniza. De mostrar-se molt forts a casa, passen a ser golejats massa fàcilment a fora camp i sino, basta pegar una ullada als resultats: "Olímpic", 5 - España, 1. Una setmana més tard, España, 5 - At. Manacor, 0. I el darrer resultat que fins ara coneixem: Badia, 6 España, 0.

Esperam que aquests resultats millorin, ja que aquests al.lots es mereixen lo millor. La llista és aquesta: B. Noguera, Fuen-

Infantils C.D. "España".

tes, Ramos, Andreu Bonet, Rafel Pascual, B. Salvà, Magaña, Josep Cano, Rafel Fuentes, Agulló, B. Rigo, Bernat Llobera, Sebastià Morell, Domínguez, Amengual, Salvador Boscanà, C. Tomàs, Taboada, i Navalón.

J.Q.

LLEGIU CADA MES

S'ARENAL

DE MALLORCA

Alevins C.D. España.

ALEVINS I REGIONAL (GRUP A).

I si la campanya passada de Juvenils i Infantils va ser brillant, també ho va ser la dels petits que entrenava en Miquel Salas. I deim entrenava perquè el bon tècnic i ex-porter ha deixat el seu lloc a en Pere Cantallops ajudat en aquesta temporada per Miquel Bujosa, ex-jugador

del C.F. Lluçmajor i que enguany s'estrena com a tècnic.

El primer partit de competició es juga a Sant Llorenç, contra el Cardessar (desconeixem el resultat en el moment d'escriure aquestes línies).

La plantilla, en la qual figuren onze jugadors completament nous i que ingressen per primera vegada a la família espanyis-

ta, està composta pel següents: Manuel Villena, Alfons Gàlvez, Onofre Riera, Miquel Ginard, Antoni Garau, Sebastià Martí, Joan Romero, Joan J. Jiménez, Llorenç Sampol, Joan Costa, Francesc Guerrero, Gabriel Adrover, Antoni Salom, Antoni Clar, Monseerrat Matas, Antoni Martí, Bartomeu Clar i Llorenç Mòjer.

Joan Quintana.

VETERANS CA'N TIA TALECA

Els veterans de Ca'n Tià Taleca han començat el Campeonato del torneig d'Empreses i si els principis no han estat d'allò més esperançadors, estam segurs que aquest equip té prou força per donar-mos moltes alegries.

Veterans Ca'n Tià Taleca.

*Bàsquet Junior Femení.**Bàsquet Seniors femení.*

BASKET

Pel dia 17 d'Octubre, dia de la Darrera Fira, els equips del C.P.J. Lluçmajor i el Perlas de Manacor disputaran, al Camp Municipal d'esports, el tercer partit de la competició oficial de Lliga dins la categoria de IIIa. divisió (Grup Mallorca-Eivissa), confrontació que sense cap dubte serà emocionant pel potencial d'ambdós conjunts.

Si bé en principi aquest encontre s'havia de jugar dins camp contrari, el Club manacorí accedí a les peticions de l'entitat llucmajorera i canviar-lo a causa de la commemoració de les nostres Fires.

A l'hora d'escriure aquestes línies, s'ignora el calendari dels diferents equips integrats a la disciplina del Club, però es pot dir d'antuvi que en cas de no haver-hi partits oficials,

tendran oportunitat de presenciar-se els dies 16 i 17, confrontacions amistoses i no per això menys interessants.

Uns dels objectius més lloables és la integració al Club de quatre equips en les categories de minibàsquet (masculí i femení) i infantils (masculí i femení). Creim que la idea és encertada ja que fomenta el bàsquet des de la base, intentant que hi hagi una nodrida participació de jugadors en les categories inferiors, tot gràcies a l'èxit que la campanya de promoció escolar tengué l'any passat i a causa de la bona experiència, també enguany, des d'octubre fins a cap d'any, hi tornarà haver tres mesos per promocionar aquest noble esport que sota el patrocini del C.D. d'Esport i el C.P.J.

*Bàsquet infantils.**Minibàsquet.*

PUIG

SABATERIA

Sant Miquel, 9 Tel. 66 02 57

LLUCMAJOR (MALLORCA)

Lluçmajor acollirà un centenar de nins per formar-los en les primeres nocions de bàsquet.

Per dur a terme aquesta tasca extraordinària que representa el manteniment de vuit equips, el Club ha començat una campanya de socis. Sa quota serà única, de 1.000 pts. i per la quantitat de participants ens

agradaria que la campanya tengués èxit.

M.D.

AVIS

Tots els interessats a desplaçar-se amb l'equip Senior masculí, a Eivissa el proper dia 12 de Desembre, es poden dirigir al local social BAR TABU. Plaça Espanya. LLUCMAJOR.

CICLISME

DOTZE D'OCTUBRE

Gran diada ciclista patrocinada per l'Ajuntament de Lluçmajor i organitzada pel Club Ciclista Lluçmajor.

Pel matí hi ha programada una excursió cicloturista amb berenada a Sa Font d'es Pèlag, aquesta convidada corre a càrrec del Consistori i serà per a tots els participants de la marxa, inscrits.

L'horabaixa hi haurà competicions locals per a les següents categories: Fèmines, Alevins, Infantils i Veterans.

El Club Ciclista recomana als aficionats que tinguin intenció de participar a qualsevol dels actes programats, passin per l'Ajuntament a inscriure-se.

Des d'aquestes línies volem animar el grup d'aficionats que cada diumenge matí es reuneixen per recórrer un caramull de quilòmetres.

Endavant i que el grup de cada dia sigui més nombros. El Club Ciclista Lluçmajor desitja a tots unes Bones Fires, 82.

TOMEU.

TENIS

CAMPIONAT DE FIRES 1.982.

Organitzat pel C. "La Vila" i sota el patrocini de l'Ajuntament de Lluçmajor tindrà lloc, des del 20 de Setembre al 16 d'Octubre, un torneig de tennis dins el programa de Fires/82.

La modalitat és d'individual masculí i la participació està reservada solament als que estiguin degudament inscrits al Padró Municipal d'habitants del nostre terme.

Els encontres es disputen al millor de tres sets i tenen la seu a la pista del Camp Municipal d'Esports, i es celebren dos partits cada dia. He d'afegir que abans del sorteig, que designaria la parella de jugadors, es varen designar quatre caps de sèrie que foren Rafael Luna, Maties Noguera, Guillem Socas i Andreu Puigserver. Informarem del resultat final a la pròxima llició d'aquesta revista.

NAUTICA

TROFEU A CABRERA EN SOLITARI.

El passat dia 19 es celebrà el trofeu a Cabrera en solitari, que tengué una participació de 13 creuers, i, com el seu nom indica, la principal dificultat era que a cada iot només hi podia anar un tripulant, la qual cosa posa en primer terme la preparació física i tècnica del patró ja que aquí no val donar culpes a ningú sino a l'únic que va dins el vaixell.

El vent va ser molt variable en força i en direcció i això va obligar a fer molts canvis de veles a uns, altres optaren per no canviar, els primers llocs varen ser pels més treba-

lladors ja que els dos primers classificats arribaren a treure i enfonyar cinc vegades les "Spi", veles que d'altra banda són les més difícils per donar i llevar. Hi participaren dos iots de la nostra ciutat, ja ben coneguts de tots: l'"Antares" de n'Antoni Rosselló i el "Connus" d'un servidor.

El campió d'aquest trofeu va ser el lot "Tramuntana" de Gabriel Lladó, el segon, el "Connus" de Jaume Clar i el tercer, el "Cohoe" de Miquel Rosselló.

Jaume Clar.
Foto: Clar.

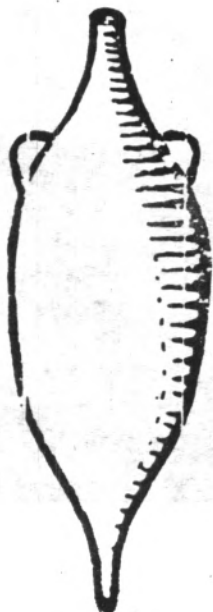
1882 1982
CAJA DE BALEARES
"SA NOSTRA"

CURSET DE NAUTICA

Com cada any és costum pels aficionats a la nàutica, es torna convocar un curs de patrons de primera, segona i de pesca, que es celebrarà als locals de la fonda "Reda" del nostre poble; les classes seran impartides pel patró de iots Jaume Clar, els capvespres, tres dies a la setmana i co-

mençarà, si Déu ho vol, el 18 d'Octubre. Podem dir que als interessats que la matrícula ja està oberta i que s'hi podran inscriure al bar "Reda" a la Plaça d'Espanya o bé, al domicili del professor. C. des Born, 23 de la nostra ciutat.

LA REDACCIO.

S'AMFORA

PARAMENT DE CUINA
OBJECTES DE REGAL
LLISTES DE NOCES

VOS DESITJA BONES FIRES!

C/. Font, 8 LLUCMAJOR

HOTEL PLAYA GOLF

**TIENDA
DE
SOUVENIRS**

Objetos de
Regalo

**PELUQUERIAS
DE
SEÑORAS
Y
CABALLEROS**

**INSTITUTO
DE
BELLEZA**

Sauna - Masajes
Beauty Farm

CTRA. ARENAL, 368 - TEL. 261824 - PLAYA DE PALMA (MALLORCA)

PIENSOS

HEM CANVIAT DE DOMICILI
fabricados por

NANTA CO PIMA

DISTRIBUIDOR: AVICOLA MALLORQUINA S.A.
(A.V.I.M.A.)

C/. Antoni Garcías, 43 - Tel. 66 09 40 - LLUCMAJOR

Entre noltros

NAIXEMENTS: 13; 7 nins i 6 nines.

Francisca Oliver Mataró, filla de Gaspar i Francisca. Dia 19-8.

Maria Hermoso Guerrero, filla de Joan i Concepció. Nasqué dia 22-8.

Andreu Burguera Obrador, fill de Julià i Margalida. El 24-8.

Llorenç Abellan Capellà, fill de Joan i Maria. Va néixer dia 25-8.

Pere-Xavier Pérez del Ríu, fill de Pere i Maria de los Llanos. 26-8.

Cristina Medina López, filla de Ramon i Agripina. Nasqué el 27-8.

Pau Manresa Tomàs, fill de Miquel i Joana. Va néixer dia 30-8.

Rafel Garcias Nicolau, fill de Joan i Margalida. Nasqué dia 2-9.

Catalina Tallón Coll, filla de Rafel i Catalina. Dia 1-9.
Ma. Victòria González Gea, filla de Josep-Antoni i Ma. Isabel. 30-8.

Gabriel Adrover Tomàs, fill de Bartomeu i Margalida. Nasqué el dia 4-9.

Inmaculada García Domínguez, filla de Julià i Ma. del Carme. Dia 9-9.

Rafel Ramos Lozano, fill de Manuel i Maria. Nasqué el dia 18-9.

CASAMENTS: 7.

Josep Navio Salcedo i Maria Isabel Blanco Pasamon se casaren a S'Arenal el dia 20-8.

Oscar Andreu Jiménez i Josepa Rocha Martínez se casaren a S'Arenal el dia 22-8.

Joan Vich Artigues i Maria Forteza Bonnín se casaren dia 17-7 a S'Arenal.

Mateu Pocoví Vidal i Catalina-Antònia Pons Vidal se casaren a l'Església Parroquial de Llucmajor, el dia 28-8.

Llorenç Sastre Orfí i Antònia Mut Lladó, el dia 29-8, se casaren a l'Església de Sant Bonaventura.

Pere Lluís Guerrero Riera i Francisca Fajardo Escalona, el dia 12-9, se casaren a S'Arenal.

Antoni Moreno Camarero i Maria Lurdes Gutiérrez Bibiloni se casaren a l'Església de Sant Bonaventura, el dia 4-9.

DEFUNCIONS: 4; 2 homes i 2 dones.

-Miquel Mulet Puigserver, 24-8.

-Antònia Pou Tomàs, 26-8.

-Francesc Maimó Artigues, 3-9.

-Antònia Costa Ferrer, 11-9.

El moviment demogràfic d'aquest mes passat presenta un balanç clarament favorable, cosa molt poc habitual a Llucmajor.

TORN D'APOTECARIES DEL MES D'OCTUBRE:

Dies 1-2-3: D. Miquel Cirera.

Dies 4-5-6-7-8-9-10: D. Sebastià Gamundí.

Dies 11-12-13-14-15-16-17: D. Monserrat Pons.

Dies 18-19-20-21-22-23-24: D. Joan Mir.

Dies 25-26-27-28-29-30-31: D. Miquel Cirera.

NOTA: No podem donar-vos la relació de metes de torn durant el mes d'Octubre, a causa d'una falta de dades al respecte. La donarem, idò a la pròxima edició.

ARA, L'HORIZON
MES ECONOMIC

SORTIRAN PROXIMAMENT AL MERCAT
EL TALBOT HORIZON 5 VELOCITATS
I EL DIESEL

TALBOT
SERVICIO OFICIAL

JUAN RAMON CLAR

VENDA DE
VEHICLES
USATS

TALLERES MARINA
C/. Marina, 104 - Tel. 66 05 21
LLUCMAJOR

CAIXA DE PENSIONS "la Caixa"

SERVEI D'AIGUA A DOMICILI
CISTERNES DE VARIES CAPACITATS
MOTOR ELEVADOR D'AIGUA
AIGUA PROPIA DE SON EIXIDA
CAMIONS GRUA

TRANSPORTS MANRESA

Carrt. Campos, s/n - TALLERS BERTON - Tel. 66 08 92
Particular: La Estrella, 13 - Telèfon 66 06 40

LLUCMAJOR

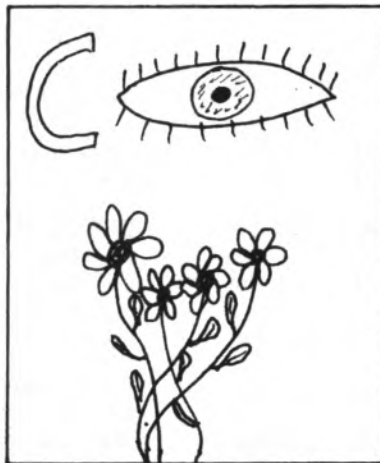
S'ARENAL C/. Platja Telèfon 26 65 95

Sopa de lletres

T N E N O P B R L C
Z R U S D M C A I S
H L A G E R G T D L
Q R E M E S T R A L
X P M I O G B F E E
J A F T O N L X J B
G I L J A P T N O E
F P Z O N L M A A I
E N D R C B H I N G
O C T N A V E L L A

Els vuit vents del món.

Jeroglífic

Que fa Na Maria?

Solució

Sopa de lletres

M	L	A	N	A	L	O	S	A	C
A	L	U	R	U	A	D	E	S	R
R	I	A	D	O	A	I	T	F	O
G	L	O	S	A	D	N	A	R	J
A	E	E	S	Q	E	R	L	U	A
R	P	E	T	X	A	L	A	A	M
I	E	C	I	A	I	B	I	T	C
D	S	L	L	O	T	S	O	R	U
E	O	R	I	P	I	R	T	A	L
S	L	U	B	M	A	T	S	E	L

Solució del jeroglífic anterior: dins un solc. (dins un solc; c)

PASSATEMPS

Pes forat d'es moix

Ets encarregats de dur-se'n es fems són es camions que passen casi cada dia per davant ca nostra.

Es camins de foravila no tenen cap obligació de fer de "peassos".

S'ESPIGOLERA

- * ALTA PERFUMERIA
- * OBJECTES DE REGAL I DECORACIO

C/. d'Es Vall, 87

EN AQUESTS ESTABLIMENTS
HI TROBARA ELS NOSTRES
PRODUCTES

Ca'n Garrover - C/. Trasimero, 18 - S'ARENAL

Comestibles Clar

Comestibles Ca Na Penassa

Bar Gran Vía

Ultramarins St. Francisco

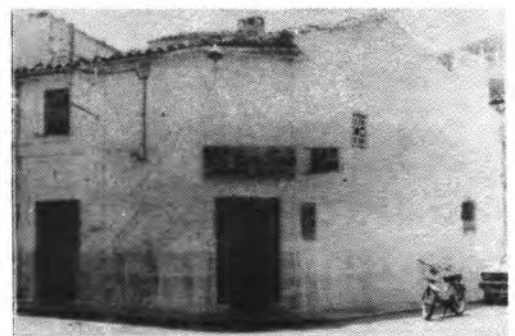
Bar Mundial

Bar Ca'n Tofolet

Comestibles Joan Pou

Music-Bar Ca'n Tano

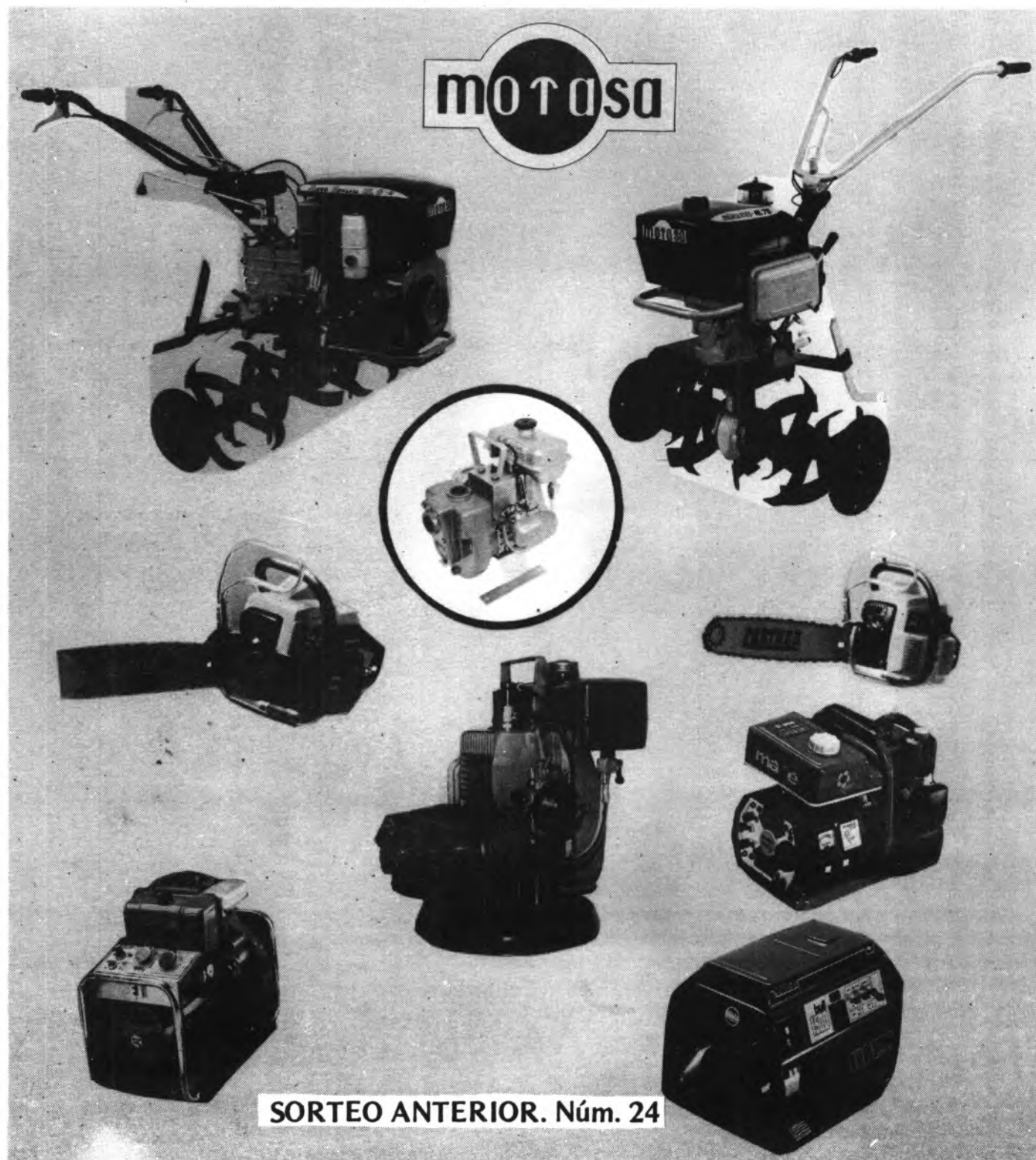
EL FORN CA'N PACO VOS DESITJA
UNES BONES FIRES

**COMERCIAL
GARCÍAS**

Y

Agrícola J. MANRESA

**ESTAREMOS PRESENTES EN LA FERIA, EN EL PASEO
JAIME III, PODRAN ADMIRAR NUESTROS
PRODUCTOS. ESPERAMOS SU VISITA**

SORTEO ANTERIOR. Núm. 24